

Examenreglement 2026-2027

Vastgesteld in de MR-vergadering op
en door het bevoegd gezag op

INHOUD

<i>Hoofdstuk I Algemene bepalingen</i>	5
Artikel 1 Begripsbepalingen	5
Artikel 2 Eindexamen	8
Artikel 3 De examensecretaris	8
Artikel 4 Inhoud eindexamen	8
Artikel 5 Toegestane zaken examenlokaal	9
Artikel 6 Digitale examentoetsen	9
Artikel 7 Onregelmatigheden; onvoorziene omstandigheden; maatregelen	9
Artikel 8 Maatregelen in geval van onregelmatigheden of afwezigheid	10
Artikel 9 Beroep bij besluiten inzake maatregelen	11
Artikel 10 Bezwaar/klacht	12
<i>Hoofdstuk II Inhoud van het eindexamen</i>	13
Artikel 11 Examenprogramma's	13
Artikel 12 Mogelijkheden vakkenkeuze kandidaten	13
<i>Hoofdstuk III Regeling van het eindexamen</i>	14
<i>Afdeling 1 Examenreglement en programma van toetsing en afsluiting</i>	14
Artikel 13 Examenreglement	14
Artikel 14 Programma van toetsing en afsluiting: de inhoud	14
Artikel 15 Programma van toetsing en afsluiting: de vaststelling	15
Artikel 16 Programma van toetsing en afsluiting: wijziging	15
<i>Afdeling 2 De examencommissie</i>	15
Artikel 17 De benoeming en samenstelling van de examencommissie	15
Artikel 18 De taken en bevoegdheden van de examencommissie	16
<i>Afdeling 3 Schoolexamen</i>	17
Artikel 19 Schoolexamen	17
Artikel 20 Inhaalregeling schoolexamen	17
Artikel 21 Herkansingsregeling SE basisberoepsgerichte leerweg	18
Artikel 22 Herkansingsregeling SE kaderberoepsgerichte leerweg	19
Artikel 23 Herkansingsregeling SE theoretische leerweg	20
Artikel 24 Examendossier	21
Artikel 25 Beoordeling schoolexamen	21
Artikel 26 Beoordeling profielwerkstuk in het vmbo	22
Artikel 27 Verstrekking overzicht onderdelen en beoordeling schoolexamen	22
Artikel 28 Herexamen schoolexamen vmbo zonder centraal examen	22
<i>Hoofdstuk IV Het centraal examen</i>	23
Artikel 29 Centraal examen	23
Artikel 30 Afwijkend tijdstip centraal examen	23

Artikel 31 Opgave kandidaten centraal examen	23
Artikel 32 De opgaven voor het centraal examen	23
Artikel 33 Afname centraal examen	24
Artikel 34 Beoordeling centraal examen door examiner	24
Artikel 35 Beoordeling centraal examen door gecommiteerde	24
Artikel 36 Vaststelling score en cijfer centraal examen	25
Artikel 37 Beoordeling centraal examen cspe door examiner	25
Artikel 38 Beoordeling centraal examen cspe door tweede examiner	25
Artikel 39 Afname centraal examen tweede tijdvak door College voor toetsen en examens wegens gering aantal examenkandidaten	26
Artikel 40 Centraal examen bij verhindering eerste of tweede tijdvak	26
Artikel 41 Procedure afnemen centraal examen door College in tweede en derde tijdvak	26
Artikel 42 Bewaren werk schoolexamen	27
Artikel 43 Bewaren werk centraal examen	27
Artikel 44 Inzage centraal-examen werk schriftelijke centrale examens	27
Artikel 45 Inzage centraal-examen werk bij flexibele en digitale centrale examens	28
<i>Hoofdstuk V Uitslag, herkansing en diplomering</i>	<i>29</i>
Artikel 46 Eindcijfer vakken eindexamen	29
Artikel 47 Vaststelling uitslag eindexamen	29
Artikel 48 Uitslag eindexamen vmbo	29
Artikel 49 Bekendmaking cijfer bij eindexamen in eerder leerjaar	30
Artikel 50 Afleggen eindexamen in vak op niveau inschrijving na eindexamen in zelfde vak op hoger niveau	30
Artikel 51 Herkansing centraal examen	31
Artikel 52 Cijfer en uitslag na herkansing	32
<i>Hoofdstuk VI Cijferlijsten, diploma's en certificaten</i>	<i>33</i>
Artikel 53 Cijferlijst eindexamen	33
Artikel 54 Vermelding van vakken met vrijstelling op cijferlijst vmbo	33
Artikel 55 Vaststelling uitslag eindexamen	33
Artikel 56 Diploma's, getuigschriften, certificaten en cijferlijsten	34
Artikel 57 Vermelding profiel en leerweg op diploma	34
Artikel 58 Voorschriften cum laude vmbo	35
Artikel 59 Voorlopige cijferlijst	36
Artikel 60 Certificaat voor vakken eindexamen vmbo bij afwijzing eindexamen	36
Artikel 61 Duplicaten, afgifte verklaringen en vervangende opleidingsdocumenten	36
<i>Hoofdstuk VII Specifieke voorzieningen eindexamen</i>	<i>37</i>
Artikel 62 Eindexamen VSO-leerling aan vbo-school in een of meer vakken	37
Artikel 63 Afwijkende wijze van examineren bij handicap of ziekte	37
Artikel 64 Afwijkende wijze van examineren bij onvoldoende beheersing Nederlandse taal	37

Artikel 65 Spreiding voltooiing eindexamen	38
Artikel 66 Overgangsbepaling schoolexamen rekenen	38
<i>Hoofdstuk VIII Slotbepalingen</i>	39
Artikel 67 Onvoorziene omstandigheden	39
Artikel 68 Vaststelling examenreglement en PTA	39
Artikel 69 Inwerkingtreding examenreglement	39
Artikel 70 Toepassing examenreglement	39
<i>Bijlagen</i>	
<i>Bijlage 1 Doubleren in leerjaar 4 wat zijn de mogelijkheden?</i>	40
1.1. Theoretische leerweg	40
1.2. Kaderberoepsgerichte leerweg	40
1.3. Basisberoepsgerichte leerweg	41
<i>Bijlage 2 Mogelijkheden examen</i>	42
De leerling wil één of meerdere vakken op een hoger niveau volgen en afsluiten	42
De leerling wil gebruik maken van de terugvaloptie	42
<i>Bijlage 3 van basis naar kader</i>	43
Stapelen van diploma's	43
<i>Bijlage 4 Regelgeving over afronding cijfers</i>	44
<i>Bijlage 5 Flexibele en digitale centrale examens BB en KB</i>	46
Afnamemoment	46
Afname	46
Mislukte afname	46
Inhalen	46
Herkansing	46
Correctie	46
<i>Bijlage 6 Praktische uitwerking herkansingsregeling</i>	47
Welke toetsen mag je herkansen?	47
Wanneer is de herkansing of zijn de herkansingen?	47
Afsluiting periode	47
Hoe maak je kenbaar dat je wil deelnemen aan een herkansing?	47
Voor welke herkansing kun je inschrijven?	47
Ongeoorloofd afwezig	47
<i>Bijlage 7 Al waaier</i>	48
<i>Bijlage 8 Gang van zaken tijdens zittingen van school- en centrale examens</i>	49

Hoofdstuk I Algemene bepalingen

Artikel 1 Begripsbepalingen

algemeen vak:	vak, niet zijnde een profielvak of een beroepsgerichte keuzevak;
beroepsgericht keuzevak:	beroepsgericht keuzevak als bedoeld in artikel 2.29 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020;
bevoegd gezag:	het bevoegd gezag, bedoeld in artikel 1.1 van de wet;
College van Bestuur:	het bestuur van de Stichting Carmelcollege;
College voor toetsen en examens:	College voor toetsen en examens, genoemd in artikel 2 van de Wet College voor toetsen en examens;
cpe:	centraal praktisch examen;
cspe:	centraal schriftelijk en praktisch examen in een profielvak;
de Wet:	de Wet op het voortgezet onderwijs;
digitale examinering:	het voorbereiden, afnemen en afwickelen van het centraal examen in één of meer vakken met gebruikmaking van de daartoe door het College voor Toetsen en Examens beschikbaar gestelde programmatuur.
DUO:	Dienst Uitvoering Onderwijs;
eindexamen:	een examen ten minste in het geheel van de voorgeschreven vakken;
eindexamen vmbo:	een eindexamen dat leidt tot een diploma vmbo voor zover het betreft de theoretische leerweg, de basisberoepsgerichte leerweg, de kaderberoepsgerichte leerweg of de gemengde leerweg;
eindverantwoordelijk schoolleider:	de in het schoolleidersstatuut genoemde voorzitter van de centrale directie c.q. de rector van de school;
examencommissie:	de examencommissie bedoeld in artikel 2.60d van de wet;
examenprogramma:	het examenprogramma bedoeld in artikel 2.54 van de wet;
examenregeling:	het examenreglement en het programma van toetsing en afsluiting gezamenlijk;
examensecretaris:	de examensecretaris bedoeld in artikel 2.51a van de wet;
examenstof:	de aan de kandidaat te stellen eisen;

examinator:	examinator als bedoeld in artikel 2.51, derde lid, van de wet;
extraneus	extraneus als bedoeld in artikel 2.51, tweede lid, van de wet
extra vak:	een vak in aanvulling op de vakken die voor een bepaalde kandidaat ten minste samen een eindexamen vormen, welk vak wordt afgesloten met een examen;
fraude:	het geven van een onjuiste voorstelling van zaken, in eigen of andermans belang, door vervalsing van administratie of ontduiking van de voorschriften;
gecommitteerde:	een gecommitteerde als bedoeld in artikel 2.56, zesde lid, van de wet;
herkansing:	het opnieuw deelnemen aan een toets van het centraal examen of het schoolexamen;
Inspectie:	de inspectie bedoeld in artikel 1, onderdeel b van de Wet op het onderwijstoezicht;
inhalen:	het alsnog afleggen van een eerder gemist examen;
kandidaat:	een ieder die door de schoolleider tot het eindexamen wordt toegelaten;
kunsvakken:	de vakken behorende tot de beeldende vorming, alsmede muziek, drama en dans;
leerweg:	de basisberoepsgerichte leerweg, bedoeld in artikel 2.22, lid 1 onder b van de wet, de kaderberoepsgerichte leerweg, bedoeld in artikel 2.22, lid 1 onder c van de wet, de gemengde leerweg, bedoeld in artikel 2.22 lid 1 onder d van de wet en de theoretische leerweg, bedoeld in artikel 2.22, lid 1 onder a van de wet;
mandaat:	het doen uitoefenen door het lid centrale directie of de locatie-/sectordirecteur van aan het bevoegd gezag/de schoolleider wettelijk toegekende taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden onder verantwoordelijkheid van de schoolleider;
mavo:	middelbaar algemeen voortgezet onderwijs;
Onze Minister:	onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen;
Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA):	omschrijving van het schoolexamen voor één of meerdere schooljaren waarvan de omschrijving moet voldoen aan de eisen gesteld in de Wet voortgezet onderwijs 2020.

profielwerkstuk:	profielwerkstuk als bedoeld in artikel 2.53, derde lid, van de wet;
school:	De Marke met brinnummer 01VJ05 , die ressorteert onder het bestuur van de Stichting Carmelcollege;
schoolexamen:	het deel van het eindexamen dat door de school, volgens een vastgesteld Programma van Toetsing en Afsluiting wordt afgenomen;
schooljaar:	periode waarin het onderwijs aan de school wordt verzorgd, beginnend op 1 augustus van enig kalenderjaar en eindigend op 31 juli daaropvolgend;
schoolleider:	de in het schoolleidersstatuut genoemde eindverantwoordelijk voorzitter van de centrale directie c.q. de rector van een school, het lid centrale directie en/of een locatie-/sectordirecteur (een integraal leidinggevende van een locatie of sector van een school) en/of een directeur onderwijs;
Schoolleidersstatuut:	statuut als bedoeld in artikel 7.6 van de wet;
(digitale) toets:	een toets met schriftelijke of mondelinge vragen en opdrachten, of een praktische opdracht, tenzij anders blijkt. Bij een digitale toets kan de school gebruik maken van een veilige, digitale toetsomgeving waarbij programma's als Safe Exam, Schoolyear en Muute exam worden ingezet.
tweede examinerator:	degene die, naast de examinerator, tevens belast is met de beoordeling van het c(s)pe vmbo;
UB WVO 2020:	Uitvoeringsbesluit WVO 2020
vakken:	algemene vakken, profielvakken, beroepsgerichte keuzevakken en andere programmaonderdelen;
vakken behorende tot de beeldende vorming:	tekenen, handvaardigheid, textiele vormgeving, fotografie, film, audiovisuele vorming;
vbo:	voorbereidend beroepsonderwijs;
vmbo:	voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs;
wet:	Wet voortgezet onderwijs 2020;
WVO 2020:	Wet voortgezet onderwijs 2020;

Artikel 2 Eindexamen

(Artikel 2.51. Wet voortgezet onderwijs 2020)

1. De leerlingen van de school worden in de gelegenheid gesteld het onderwijs af te sluiten met een eindexamen op de school, tenzij in de plaats daarvan de gelegenheid bestaat tot het afleggen van een eindexamen dat niet vanwege de school wordt afgenomen en de schoolleider in verband hiermee een eindexamen aan de school niet nodig oordeelt.
2. Personen die niet als leerling aan de school zijn ingeschreven, kunnen in de gelegenheid worden gesteld een diploma te behalen door hen als extraneus tot het eindexamen toe te laten.
3. De schoolleider en de examinatoren nemen het eindexamen af, onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag. Examinatoren kunnen zijn: de conrector, adjunct-directeur, leden van de centrale directie en leraren van de school.
4. De schoolleider kan een of meer deskundigen aanwijzen die het eindexamen ook afnemen, onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag.

Artikel 3 De examensecretaris

(Artikel 2.51a. Wet voortgezet onderwijs 2020)

1. De schoolleider wijst een of meer van de personeelsleden van de school aan tot examensecretaris van het eindexamen.
2. De directeur en de examensecretaris van een school verrichten gezamenlijk de taken bedoeld in de artikelen 55, tweede lid en artikel 56, derde lid.
3. De examensecretaris heeft de taak om de schoolleider te ondersteunen bij:
 - a. het organiseren en afnemen van het eindexamen;
 - b. de uitvoering van het examenreglement;
 - c. de uitvoering van het programma van toetsing en afsluiting; en
 - d. de verstrekking van de beoordeling van het schoolexamen.
4. De schoolleider stelt een taakomschrijving voor de examensecretaris vast waarin in ieder geval de taken bedoeld in het tweede en derde lid worden opgenomen.
5. De schoolleider verstrekt de taakomschrijving aan het College van Bestuur, aan de examensecretaris en aan de examencommissie.
6. De schoolleider draagt er zorg voor dat het deskundig functioneren van de examensecretaris is gewaarborgd.

Artikel 4 Inhoud eindexamen

(Artikel 2.53. Wet voortgezet onderwijs 2020)

(Artikel 3.4, 3.5, 3.6, 3.7, 3.10 Uitvoeringsbesluit WVO 2020)

1. Het eindexamen bestaat voor elk vak of ander programmaonderdeel uit een schoolexamen of een centraal examen, of uit beide.
2. Het eindexamen vmbo kan ook een maatschappelijke stage als bedoeld in artikel 2.32 van de wet omvatten. De maatschappelijke stage als onderdeel van het eindexamen duurt ten minste 30 uur.
3. Het schoolexamen vmbo wat de theoretische leerweg en de gemengde leerweg betreft, omvat een profielwerkstuk. Het profielwerkstuk is een werkstuk, een presentatie daaronder begrepen, waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen die van betekenis zijn in het betrokken profiel.

4. Het profielwerkstuk van het eindexamen in het vmbo theoretische leerweg en gemengde leerweg heeft betrekking op een thema uit het profiel waarin de leerling onderwijs volgt.
5. Het profielwerkstuk dient voor het centraal examen te worden afgerond.

Artikel 5 Toegestane zaken examenlokaal

1. Voor het uitvoeren van de examenopdrachten in het examenlokaal mogen alleen die zaken het examenlokaal worden ingebracht, die voor de voorgeschreven en toegestane uitvoering van de opgaven noodzakelijk zijn. Persoonlijke bezittingen zoals tassen, boeken, elektronische apparatuur, mobiele telefoons en andere apparatuur die in verbinding staan met de buitenwereld, zoals smartwatches en noise cancelling headsets, behoren daar niet.
Kandidaten moeten wel kunnen zien hoe laat het is, door middel van een klok (op het digibord).
Alleen toegestane hulpmiddelen die staan vermeld op de lijst (zie onderstaande link) mogen het examenlokaal worden ingebracht. De kandidaat maakt bij de schoolexamens uitsluitend gebruik van toegestane bronnen en draagt ervoor zorg dat medekandidaten geen gebruik kunnen maken van informatie of werk van de kandidaat zelf.

Examen 2027 - [Regeling hulpmiddelen ce vmbo](#)

Artikel 6 Digitale examentoetsen

Digitale examentoetsen kunnen worden afgenomen binnen een beveiligde toetsomgeving. De beveiligde toetsomgeving wordt gebruikt om na te gaan of leerlingen een onregelmatigheid begaan of frauderen.

Scholen kunnen software gebruiken om te signaleren of examenkandidaten de beveiligde toetsomgeving verlaten, kan er sprake zijn van een onregelmatigheid waarbij de schoolleider een maatregel kan nemen zoals bedoeld in artikel 7 lid 1.

Artikel 7 Onregelmatigheden; onvoorziene omstandigheden; maatregelen

([Artikel 2.61. Wet voortgezet onderwijs 2020](#))

1. Indien een examenkandidaat zich bij een onderdeel van het eindexamen of bij een aanspraak op ontheffing aan een onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, of zonder geldige reden afwezig is op het eindexamen, kan de schoolleider maatregelen nemen.
2. Indien het centraal examen naar het oordeel van de inspectie niet op regelmatige wijze heeft plaatsgevonden, kan zij besluiten dat het geheel of gedeeltelijk voor een of meer examenkandidaten opnieuw wordt afgenomen. In dat geval stelt het College voor toetsen en examens op verzoek van de inspectie nieuwe opgaven vast en bepaalt dit College op welke wijze en door wie het examen zal worden afgenomen.
3. Indien door onvoorziene omstandigheden het centraal examen in een of meer vakken aan een of meer scholen niet op de voorgeschreven wijze kan worden afgenomen, besluit Onze Minister op welke wijze wordt gehandeld.
4. Onder een onregelmatigheid wordt in elk geval verstaan:
 - a. het op onrechtmatige wijze vooraf kennis verkrijgen van opgaven van het schoolexamen en/of het centraal examen;
 - b. het tijdens het schoolexamen en/of centraal examen bij zich hebben van middelen die op de aan de orde zijnde stof betrekking hebben, dan wel van andere middelen die de uitslag kunnen beïnvloeden, zonder dat dit blijkt uit de omschrijving in het examenreglement en/of programma van toetsing en afsluiting is toegestaan;

- c. het tijdens het schoolexamen en/of het centraal examen mondeling, schriftelijk of anderszins communiceren met anderen zonder uitdrukkelijke toestemming van de toezichthouder op het examen;
- d. het frauderen, waaronder spieken, het plegen van plagiaat (onrechtmatige toe-eigening van geestesvoortbrengselen van een ander), het indienen van werkstukken die verworven zijn van een commerciële instelling, AI-chatbot of die (al dan niet tegen betaling) door iemand anders zijn geschreven. tijdens het schoolexamen en/of het centraal examen;
- e. aanwijzingen krijgen/geven bij toiletbezoek;
- f. het zonder geldige reden, ter beoordeling van de schoolleider, afwezig zijn gedurende een toets van het schoolexamen c.q. een toets van het centraal examen, waaronder begrepen het zonder (tijds)bericht te laat komen/afwezig zijn bij een toets;
- g. het niet inleveren binnen de gestelde termijn van schriftelijk werk dat deel uitmaakt van het schoolexamen zonder dat er naar het oordeel van de schoolleider sprake is van overmacht.

Artikel 8 Maatregelen in geval van onregelmatigheden of afwezigheid

[\(Artikel 3.58 Uitvoeringsbesluit WVO 2020\)](#)

[\(Artikel 3.59 Uitvoeringsbesluit WVO 2020\)](#)

[\(Examenblad\)](#)

1. De maatregelen, bedoeld in artikel 7, eerste lid, die de schoolleider jegens een examenkandidaat kan nemen zijn:
 - a. het toekennen van het cijfer 1 voor een toets van het schoolexamen of het centraal examen;
 - b. het ontzeggen van de deelname of de verdere deelname aan een of meer toetsen van het schoolexamen of het centraal examen;
 - c. het ongeldig verklaren van een of meer toetsen van het al afgelegde deel van het schoolexamen of het centraal examen; of
 - d. het bepalen dat het diploma en de cijferlijst alleen kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in door de schoolleider aan te wijzen onderdelen.
2. De maatregelen, bedoeld in het eerste lid, kunnen afhankelijk van de aard van de onregelmatigheid afzonderlijk of in combinatie met elkaar genomen worden.
3. Indien een hernieuwd examen als bedoeld in het eerste lid, onderdeel d, betrekking heeft op één of meer onderdelen van het centraal examen legt de examenkandidaat dat examen af in een volgend tijdvak van het centraal examen.
4. Voordat de schoolleider een maatregel als bedoeld in artikel 7 lid 1 neemt, hoort de schoolleider de examenkandidaat. De examenkandidaat kan zich door een door hem aan te wijzen meerderjarige laten bijstaan. De wettelijke vertegenwoordigers van de examenkandidaat worden daarover vóór het hoorgesprek schriftelijk geïnformeerd. De schoolleider zendt de beslissing waarbij een maatregel als bedoeld in het eerste lid wordt genomen aan de examenkandidaat en zijn wettelijke vertegenwoordigers, en in afschrift aan de inspectie. In de schriftelijke mededeling wordt tevens gewezen op het bepaalde in artikel 9, eerste, tweede en zesde lid.

Toelichting:

In het schriftelijk besluit wordt opgenomen:

- *welk vak, welke toets, welke (inlever)datum het betreft en waaruit de onregelmatigheid bestaat (omschrijving voorval);*
- *wanneer de leerling gehoord is en wie er bij dat gesprek aanwezig waren;*
- *de motivatie/de afweging die is gemaakt om een maatregel toe te kennen;*
- *de maatregel die opgelegd wordt en een verwijzing naar het artikellid op grond waarvan de maatregel is toegekend;*
- *de beroepstermijn van vijf dagen (zie tweede lid van artikel 9);*

- het adres van de Commissie van Beroep (zie zesde lid van artikel 9).
- De brief wordt ondertekend door de schoolleider die bevoegd is het besluit te nemen.

Artikel 9 Beroep bij besluiten inzake maatregelen

(Artikel 2.60 Wet voortgezet onderwijs 2020)

(Artikel 2.64 Wet voortgezet onderwijs 2020)

(Artikel 3.59 Uitvoeringsbesluit WVO 2020)

1. Een examenkandidaat of diens wettelijke vertegenwoordiger kan tegen een beslissing van de schoolleider als bedoeld in artikel 7 lid 1 in beroep gaan bij de door het College van Bestuur van de school ingestelde Commissie van Beroep voor de eindexamens. De schoolleider heeft geen zitting in deze commissie.
2. De termijn voor het indienen van het beroepschrift is vijf dagen, met ingang van de dag na die waarop de beslissing aan de leerling is uitgereikt of toegezonden. Het beroep wordt schriftelijk bij de Commissie van Beroep voor de eindexamens ingesteld.
3. De Commissie van Beroep voor de eindexamens beslist binnen twee weken na ontvangst van het beroepschrift. Zij kan de beslissing voor ten hoogste twee weken verdagen.
4. De Commissie stelt bij haar beslissing zo nodig vast op welke wijze de examenkandidaat alsnog in de gelegenheid zal worden gesteld het eindexamen geheel of gedeeltelijk af te leggen onverminderd het bepaalde in artikel 7, derde lid.
5. De Commissie zendt haar beslissing aan de examenkandidaat en zijn wettelijke vertegenwoordigers, en in afschrift aan de schoolleider, het College van Bestuur en de inspectie.
6. Het adres van de Commissie van Beroep voor de eindexamens is: Postbus 864, 7550 AW Hengelo of info@carmel.nl t.a.v. Commissie van Beroep voor de eindexamens.
7. De Commissie bestaat uit de volgende personen:
 - de heer mr. R.J.W.T. Schuurman
 - mevrouw mr. J.G.H. Borgdorff
 - de heer H. Claessen
 - mevrouw mr. J.A. Krooshof
 - de heer drs. E.B.E.M. Ruessen MME

De beslissing van de Commissie van Beroep is bindend voor alle partijen.

8. Onder een onregelmatigheid wordt in elk geval verstaan:
 - a. het op onrechtmatige wijze vooraf kennis verkrijgen van opgaven van het schoolexamen en/of het centraal examen;
 - b. het tijdens het schoolexamen en/of centraal examen bij zich hebben van middelen die op de aan de orde zijnde stof betrekking hebben, dan wel van andere middelen die de uitslag kunnen beïnvloeden, zonder dat dit blijkens de omschrijving in het examenreglement en/of programma van toetsing en afsluiting is toegestaan;
 - c. het tijdens het schoolexamen en/of het centraal examen mondeling, schriftelijk of anderszins communiceren met anderen zonder uitdrukkelijke toestemming van de toezichthouder op het examen;
 - d. het frauderen, waaronder spieken, het plegen van plagiaat (onrechtmatige toeeigening van geestesvoortbrengselen van een ander) tijdens het schoolexamen en/of het centraal examen;
 - e. aanwijzingen krijgen/geven bij toiletbezoek;
 - f. het zonder geldige reden, ter beoordeling van de schoolleider, afwezig zijn gedurende een toets van het schoolexamen c.q. een toets van het centraal examen, waaronder begrepen het zonder (tijds)bericht te laat komen/afwezig zijn bij een toets;

- g. het niet inleveren binnen de gestelde termijn van schriftelijk werk dat buiten het kader van een toets van het schoolexamen valt, maar wel deel uitmaakt van het schoolexamen zonder dat er naar het oordeel van de schoolleider sprake is van overmacht.

Artikel 10 Bezwaar/klacht

1. Een examenkandidaat of zijn wettelijk vertegenwoordiger kan een klacht indienen tegen een besluit of handeling die hij strijdig acht met het examenreglement of het programma van toetsing en afsluiting, tegen de inhoud van het schoolexamen en/of het resultaat van de beoordeling, of tegen de omstandigheden of de gang van zaken tijdens enig deel van het eindexamen waardoor de examenkandidaat zich benadeeld voelt.
2. Een examenkandidaat of zijn wettelijk vertegenwoordiger die een probleem op of met de school ervaart, neemt contact op met degene die het probleem heeft veroorzaakt, tenzij de aard van het probleem zich daartegen verzet (zie artikel 2 lid 1 van de Klachtenregeling Stichting Carmelcollege).
3. Indien dat contact niet tot een oplossing leidt, legt de klager het probleem ter oplossing voor aan de (eindverantwoordelijk) schoolleider, tenzij de aard van het probleem zich daartegen verzet (zie artikel 2 lid 2 van de Klachtenregeling Stichting Carmelcollege).
4. De klager kan over het probleem contact opnemen met de contactpersoon of de vertrouwenspersoon (zie artikel 2 lid 3 van de Klachtenregeling Stichting Carmelcollege).
5. Als het probleem niet is of wordt opgelost kan een klacht worden ingediend bij het College van Bestuur of de klachtencommissie (zie artikel 2 lid 4 van de Klachtenregeling Stichting Carmelcollege).

Hoofdstuk II Inhoud van het eindexamen

Artikel 11 Examenprogramma's

[*\(Artikel 2.54. Wet voortgezet onderwijs 2020\)*](#)

[*\(Artikel 3.4, 3.5, 3.6, 3.7 Uitvoeringsbesluit WVO 2020\)*](#)

1. Bij ministeriële regeling wordt, behalve voor door de schoolleider vast te stellen vakken die onderdeel zijn van het eindexamen, per schoolsoort en leerweg per vak of voor groepen vakken een examenprogramma vastgesteld.
2. Het examenprogramma bevat in elk geval:
 - a. een omschrijving van de examenstof voor ieder eindexamenvak; en
 - b. de verdeling van de examenstof over het schoolexamen en het centraal examen, indien in een vak zowel het schoolexamen als het centraal examen wordt afgenomen.
3. De schoolleider kan een vmbo leerling in de gelegenheid stellen één of meer vakken op een hoger kwalificatieniveau uit een hogere leerweg binnen het vmbo te volgen en af te sluiten in plaats van het overeenkomstige vak op het "eigen" kwalificatieniveau, voor zover het vervangen vak niet als extra vak wordt gekozen.

Artikel 12 Mogelijkheden vakkenkeuze kandidaten

[*\(Artikel 3.4, 3.5, 3.6, 3.7 Uitvoeringsbesluit WVO 2020\)*](#)

1. De kandidaten kiezen in welke vakken zij examen willen afleggen. Voor leerlingen geldt deze keuze voorzover de schoolleider al dan niet in samenwerking met een of meer scholen, hen in de gelegenheid heeft gesteld zich op het examen in die vakken voor te bereiden. Indien sprake is van samenwerking tussen scholen, is artikel 2.99 van de wet van toepassing.
2. Het eindexamen kan ter keuze van de examenkandidaat extra vakken omvatten, voor zover de schoolleider hem dit toestaat en het vak niet inhoudelijk overeenkomt met een vak dat al onderdeel is van dat eindexamen.

Hoofdstuk III Regeling van het eindexamen

Afdeling 1 Examenreglement en programma van toetsing en afsluiting

Artikel 13 Examenreglement

(Artikel 2.60. Wet voortgezet onderwijs 2020)

1. De schoolleider is gemandateerd om namens het bevoegd gezag een examenreglement vast te stellen.
2. De schoolleider kan bij de vaststelling van het examenreglement slechts afwijken van het voorstel, bedoeld in artikel 18, eerste lid, onderdeel a van de wet:
 - a. na overleg met de examencommissie; en
 - b. indien de schoolleider de afwijking schriftelijk heeft gemotiveerd.
3. De schoolleider zendt de schriftelijke motivering, bedoeld in het tweede lid, zo spoedig mogelijk aan de examencommissie en de betreffende (centrale) medezeggenschapsraad of deelraad.
4. De schoolleider behoeft voor het vaststellen of wijzigen van het examenreglement de instemming van de (centrale) medezeggenschapsraad of deelraad, bedoeld in artikel 10, eerste lid onder b, WMS.
5. De schoolleider zendt jaarlijks voor 1 oktober het vastgestelde examenreglement (digitaal) aan de examenkandidaten, hun wettelijk vertegenwoordigers en de inspectie.

Artikel 14 Programma van toetsing en afsluiting: de inhoud

(Artikel 2.60a. Wet voortgezet onderwijs 2020)

1. De schoolleider is gemandateerd om jaarlijks voor 1 oktober een programma van toetsing en afsluiting vast te stellen voor het desbetreffende schooljaar.
2. Het programma van toetsing en afsluiting vermeldt in ieder geval:
 - a. welke examenstof van het examenprogramma in het schoolexamen wordt getoetst;
 - b. welke door de schoolleider vast te stellen examenstof in het schoolexamen wordt getoetst;
 - c. de inhoud van de toetsen die onderdeel uitmaken van het schoolexamen;
 - d. de wijze waarop en tijdvakken waarbinnen de toetsen en herkansingen van het schoolexamen plaatsvinden;
 - e. de regels voor de wijze waarop het cijfer voor het schoolexamen voor een examenkandidaat tot stand komt.
3. De schoolleider draagt er zorg voor dat ten aanzien van de toetsen die deel uitmaken van het schoolexamen, in het programma van toetsing en afsluiting duidelijk en herleidbaar wordt aangegeven welke toetsen bijdragen aan de afsluiting van:
 - a. de verplichte examenstof van het examenprogramma die behoort bij het schoolexamen;
 - b. de examenstof van het examenprogramma die behoort tot de verplichte examenstof van het centraal examen, maar die ook in het schoolexamen zal worden getoetst; en
 - c. examenstof die is gekozen door de schoolleider.

Artikel 15 Programma van toetsing en afsluiting: de vaststelling

(Artikel 2.60b. Wet voortgezet onderwijs 2020)

1. De schoolleider kan bij de vaststelling van het programma van toetsing en afsluiting, slechts afwijken van het voorstel van de examencommissie:
 - a. na overleg met de examencommissie; en
 - b. indien de schoolleider de afwijking schriftelijk heeft gemotiveerd.
2. De schoolleider zendt de schriftelijke motivering bedoeld in het eerste lid, zo spoedig mogelijk aan de examencommissie en de (centrale) medezeggenschapsraad of deelraad.
3. De schoolleider behoeft voor het vaststellen van het programma van toetsing en afsluiting de instemming van de (centrale) medezeggenschapsraad of deelraad.
4. De schoolleider zendt jaarlijks voor 1 oktober het vastgestelde programma van toetsing en afsluiting voor het betreffende schooljaar (digitaal) aan de examenkandidaten, hun vertegenwoordigers en aan de inspectie.

Artikel 16 Programma van toetsing en afsluiting: wijziging

(Artikel 2.60c. Wet voortgezet onderwijs 2020)

1. De schoolleider kan het programma van toetsing en afsluiting na 1 oktober slechts wijzigen:
 - a. in het geval van een bijzondere onvoorziene omstandigheid die leidt tot praktische onuitvoerbaarheid van het programma van toetsing en afsluiting; of
 - b. ter verbetering van een kennelijke onjuistheid of kennelijke onvolledigheid in het programma van toetsing en afsluiting.
2. De examencommissie wordt vooraf in de gelegenheid gesteld om te adviseren over een wijziging als bedoeld in het eerste lid.
3. De schoolleider kan bij de vaststelling van een wijziging van het programma van toetsing en afsluiting slechts afwijken van het advies van de examencommissie:
 - a. na overleg met de examencommissie; en
 - b. indien de schoolleider de afwijking schriftelijk heeft gemotiveerd.
4. Het derde en vierde lid van artikel 15 zijn van overeenkomstige toepassing op de vaststelling van de wijziging van het programma van toetsing en afsluiting na 1 oktober.

Afdeling 2 De examencommissie

Artikel 17 De benoeming en samenstelling van de examencommissie

(Artikel 2.60d. Wet voortgezet onderwijs 2020)

(Bestuursbesluit Borging Kwaliteit Examens Scholen Stichting Carmelcollege)

1. De schoolleider:
 - a. stelt een of meer examencommissies in voor elke door de instelling verzorgde schoolsoort of groep(en) van schoolsoorten ten behoeve van de borging van de kwaliteit van de schoolexaminering;
 - b. benoemt de leden van de examencommissie; en
 - c. draagt, mede door de samenstelling van de examencommissie, zorg voor het onafhankelijk en deskundig functioneren van de examencommissie.
2. De examencommissie heeft een oneven aantal leden en tenminste drie leden. Ten minste één lid van de examencommissie is als docent verbonden aan de schoolsoort of groep van schoolsoorten waarvoor de examencommissie is ingesteld. Daarnaast is de examensecretaris q.q. lid van de examencommissie.
3. Niet kunnen worden benoemd tot lid van de examencommissie:
 - a. leden van het bevoegd gezag of hun (indirect) gemandateerden (waaronder de schoolleider en de teamleiders/adjunct-directeuren);

- b. leden van de (centrale) medezeggenschapsraad of de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad of de deelraad;
- c. leerlingen van de school en hun wettelijke vertegenwoordigers.
- 4. Bij de benoeming van de leden van de examencommissie draagt de schoolleider er zorg voor dat de examencommissie deskundig is op het gebied van:
 - a. de desbetreffende schoolsoort;
 - b. de regelgeving over examinering in het voortgezet onderwijs; en
 - c. de kwaliteit van examinering.
- 5. Alvorens tot benoeming van een lid over te gaan, hoort de schoolleider de overige leden van de examencommissie.

Artikel 18 De taken en bevoegdheden van de examencommissie

(Artikel 2.60e. Wet voortgezet onderwijs 2020)

(Bestuursbesluit Borging Kwaliteit Examens Scholen Stichting Carmelcollege)

- 1. De examencommissie heeft voor de borging van de kwaliteit van de schoolexaminering de volgende taken en bevoegdheden:
 - a. het opstellen van een voorstel voor een examenreglement voor de schoolleider;
 - b. het jaarlijks opstellen van een voorstel voor een programma van toetsing en afsluiting voor de schoolleider;
 - c. het borgen van het afsluitend karakter en de kwaliteit van het schoolexamen;
 - d. het vaststellen van richtlijnen en aanwijzingen om te komen tot een beoordeling en vaststelling van het schoolexamen binnen de kaders van het bestuursbesluit Borging Kwaliteit Examens Scholen Stichting Carmelcollege 2020;
 - e. het gevraagd en ongevraagd adviseren over het bevorderen en waarborgen van de kwaliteit van de schoolexaminering (procesmatig, inhoudelijk, passend bij de visie van de school en passend bij het afsluitende karakter van het schoolexamen); en
 - f. overige door de schoolleider aan de commissie opgedragen taken en bevoegdheden.
- 2. De examencommissie stelt regels vast over haar werkwijze.
- 3. De examencommissie stelt vast op welke wijze zij uitvoering geeft aan de taken en bevoegdheden, bedoeld in het eerste lid. Zij stelt hiertoe jaarlijks een jaarplan op.
- 4. Indien een kandidaat een verzoek of een klacht indient bij de schoolleider waarbij een lid van de examencommissie is betrokken, neemt het betrokken lid geen deel aan de behandeling van het verzoek of de klacht.
- 5. De examencommissie stelt jaarlijks een verslag op van haar werkzaamheden en over haar bevindingen bij het borgen van de kwaliteit van de schoolexaminering en verstrekt dit verslag aan de schoolleider.
- 6. De examencommissie evalueert jaarlijks de kwaliteit van de schoolexaminering en stelt een advies op aan het College van Bestuur en de schoolleider over noodzakelijke en wenselijke verbeteringen.
- 7. De examencommissie verstrekt de regels over haar werkwijze, het verslag, de evaluatie en het advies bedoeld in het tweede, vijfde en zesde lid, aan het College van Bestuur, aan de schoolleider en aan de examensecretaris.

Afdeling 3 Schoolexamen

Artikel 19 Schoolexamen

[\(Artikel 2.55. Wet voortgezet onderwijs 2020\)](#)

[\(Artikel 3.12. Uitvoeringsbesluit WVO 2020\)](#)

[\(Examenblad\)](#)

1. De schoolleider bepaalt het tijdstip waarop het schoolexamen begint.
Het schoolexamen begint in periode 3 (leerjaar 3) en wordt in periode 7 (leerjaar 4) afgesloten. Voor de vakken Nederlands, Engels, Duits, Economie en Wiskunde begint het schoolexamen in periode 5 (leerjaar 4) en wordt in periode 7 (leerjaar 4) afgesloten.
2. Het schoolexamen wordt afgesloten voor het begin van het eerste tijdvak van het centraal examen. Dit betekent dat ook de vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld, uiterlijk moeten zijn afgesloten voor aanvang van het eerste tijdvak.
3. De schoolexamencijfers (ook die van vakken zonder CE) moeten uiterlijk tien kalenderdagen voor aanvang van het centraal examen worden aangeleverd.
In het geval van flexibele digitale centrale examens vmbo basisberoepsgerichte leerweg en kaderberoepsgerichte leerweg en de cspe's (bedoeld in artikel 30) wordt het schoolexamen in het betreffende vak afgesloten tien werkdagen voor het centraal examen in dat vak.
De aangeleverde gegevens kunnen tot uiterlijk drie kalenderdagen voor aanvang van het centrale examen aangepast worden.
4. Indien het centraal examen overeenkomstig artikel 2.56, vierde lid van de wet, wordt afgesloten in het voorlaatste leerjaar of het daaraan voorafgaande leerjaar, wordt het schoolexamen in dat vak of die vakken afgesloten voordat in dat leerjaar het centraal examen in dat vak of die vakken aanvangt.
5. De schoolleider kan een examenkandidaat die wegens ziekte of een andere van zijn wil onafhankelijke omstandigheid het schoolexamen in één of meer vakken niet heeft kunnen afsluiten voor het begin van het eerste tijdvak van het centraal examen, in de gelegenheid stellen het schoolexamen in een vak af te sluiten vóór het centraal examen in dat vak of in die vakken, maar na het begin van het eerste tijdvak.
6. Deelname aan de geplande schoolexamentoetsen is verplicht.
7. Het inleveren van werk behorend bij een praktische opdracht op of voor de deadline is verplicht.

Artikel 20 Inhaalregeling schoolexamen

[\(Artikel 2.60. Wet voortgezet onderwijs 2020\)](#)

Indien een leerling geoorloofd afwezig is bij een toets die onderdeel is van het schoolexamen maakt de leerling zo spoedig mogelijk een afspraak met de docent om de gemiste toets in te halen.

Artikel 21 Herkansingsregeling SE basisberoepsgerichte leerweg

([Artikel 2.60. Wet voortgezet onderwijs 2020](#))

Voor herkansingen basisberoepsgerichte leerweg **cohort 2025-2027** geldt de volgende regeling (2025-2026 leerjaar 3 en 2026-2027 leerjaar 4):

1. Een herkansing is ook van toepassing op een inhaaltoets.
2. De (locatie) directeur kan in geval van ziekte van de kandidaat of een andere van zijn wil onafhankelijke omstandigheid, van de regeling afwijken ten gunste van de kandidaat;
3. De onderdelen die herkansbaar zijn staan vermeld per vak in het PTA.

Vak(ken)	Basisberoepsgerichte leerweg
maatschappijleer	Leerjaar 3 – één schriftelijke toets. <i>Instroomgroep</i> Leerjaar 4 – één schriftelijke toets.
rekenen	Leerjaar 4 – één schriftelijke toets per periode.
avo-vakken	Leerjaar 3 en 4 – vier schriftelijke toetsen. De leerling mag zelf bepalen in welke periode de herkansing wordt ingezet, met een maximum van twee herkansingen in een periode.
profielvak	Leerjaar 3 – één theoretisch onderdeel. Leerjaar 4 – één theoretisch onderdeel.
beroepsgericht keuzevak	Leerjaar 3 – één theoretisch onderdeel. Leerjaar 4 – één theoretisch onderdeel.

Voor herkansingen basisberoepsgerichte leerweg **cohort 2026-2028** geldt de volgende regeling (2026-2027 leerjaar 3 en 2027-2028 leerjaar 4):

1. Een herkansing is ook van toepassing op een inhaaltoets.
2. De (locatie) directeur kan in geval van ziekte van de kandidaat of een andere van zijn wil onafhankelijke omstandigheid, van de regeling afwijken ten gunste van de kandidaat;
3. De onderdelen die herkansbaar zijn staan vermeld per vak in het PTA.

Vak(ken)	Basisberoepsgerichte leerweg
maatschappijleer	Leerjaar 3 – één schriftelijke toets. <i>Instroomgroep</i> Leerjaar 4 – één schriftelijke toets.
kunstvakken incl. ckv	Leerjaar 3 – één praktische opdracht.
rekenen	Leerjaar 3 – één schriftelijke toets per periode. Leerjaar 4 – één schriftelijke toets per periode.
avo-vakken	Leerjaar 3 en 4 – vier schriftelijke toetsen. De leerling mag zelf bepalen in welke periode de herkansing wordt ingezet, met een maximum van twee herkansingen in een periode.
profielvak	Leerjaar 3 – één theoretisch onderdeel. Leerjaar 4 – één theoretisch onderdeel.
beroepsgericht keuzevak	Leerjaar 3 – één theoretisch onderdeel. Leerjaar 4 – één theoretisch onderdeel.

Artikel 22 Herkansingsregeling SE kaderberoepsgerichte leerweg

([Artikel 2.60. Wet voortgezet onderwijs 2020](#))

Voor herkansingen kaderberoepsgerichte leerweg **cohort 2025-2027** geldt de volgende regeling (2025-2026 leerjaar 3 en 2026-2027 leerjaar 4):

1. Een herkansing is ook van toepassing op een inhaaltoets.
2. De (locatie) directeur kan in geval van ziekte van de kandidaat of een andere van zijn wil onafhankelijke omstandigheid, van de regeling afwijken ten gunste van de kandidaat;
3. De onderdelen die herkansbaar zijn staan vermeld per vak in het PTA.

Vak(ken)	Kaderberoepsgerichte leerweg
maatschappijleer	Leerjaar 3 – één schriftelijke toets. <i>Instroomgroep</i> Leerjaar 4 – één schriftelijke toets.
rekenen	Leerjaar 4 – één schriftelijke toets per periode.
avo-vakken	Leerjaar 3 en 4 – vier schriftelijke toetsen. De leerling mag zelf bepalen in welke periode de herkansing wordt ingezet, met een maximum van twee herkansingen in een periode.
profielvak	Leerjaar 3 – één theoretisch onderdeel. Leerjaar 4 – één theoretisch onderdeel.
beroepsgericht keuzevak	Leerjaar 3 – één theoretisch onderdeel. Leerjaar 4 – één theoretisch onderdeel.

Voor herkansingen kaderberoepsgerichte leerweg **cohort 2026-2028** geldt de volgende regeling (2026-2027 leerjaar 3 en 2027-2028 leerjaar 4):

1. Een herkansing is ook van toepassing op een inhaaltoets.
2. De (locatie) directeur kan in geval van ziekte van de kandidaat of een andere van zijn wil onafhankelijke omstandigheid, van de regeling afwijken ten gunste van de kandidaat;
3. De onderdelen die herkansbaar zijn staan vermeld per vak in het PTA.

Vak(ken)	Kaderberoepsgerichte leerweg
maatschappijleer	Leerjaar 3 – één schriftelijke toets. <i>Instroomgroep</i> Leerjaar 4 – één schriftelijke toets.
kunstvakken incl. ckv	Leerjaar 3 – één praktische opdracht.
rekenen	Leerjaar 3 – één schriftelijke toets per periode. Leerjaar 4 – één schriftelijke toets per periode.
avo-vakken	Leerjaar 3 en 4 – vier schriftelijke toetsen. De leerling mag zelf bepalen in welke periode de herkansing wordt ingezet, met een maximum van twee herkansingen in een periode.
profielvak	Leerjaar 3 – één theoretisch onderdeel. Leerjaar 4 – één theoretisch onderdeel.
beroepsgericht keuzevak	Leerjaar 3 – één theoretisch onderdeel. Leerjaar 4 – één theoretisch onderdeel.

Artikel 23 Herkansingsregeling SE theoretische leerweg

([Artikel 2.60. Wet voortgezet onderwijs 2020](#))

Voor herkansingen theoretische leerweg **cohort 2025-2027** geldt de volgende regeling (2025-2026 leerjaar 3 en 2026-2027 leerjaar 4):

1. Een herkansing is ook van toepassing op een inhaaltoets.
2. De (locatie) directeur kan in geval van ziekte van de kandidaat of een andere van zijn wil onafhankelijke omstandigheid, van de regeling afwijken ten gunste van de kandidaat;
3. De onderdelen die herkansbaar zijn staan vermeld per vak in het PTA.

Vak(ken)	Theoretische leerweg
maatschappijleer	Leerjaar 3 – één schriftelijke toets. <i>Instroomgroep</i> Leerjaar 4 – één schriftelijke toets.
rekenen	Leerjaar 4 De Marke – één schriftelijke toets per periode.
avo-vakken	Leerjaar 3 en 4 – vier schriftelijke toetsen. De leerling mag zelf bepalen in welke periode de herkansing wordt ingezet, met een maximum van twee herkansingen in een periode.
praktijkgericht programma	Leerjaar 4 – één theoretisch onderdeel.

Voor herkansingen theoretische leerweg **cohort 2026-2028** geldt de volgende regeling (2026-2027 leerjaar 3 en 2027-2028 leerjaar 4):

1. Een herkansing is ook van toepassing op een inhaaltoets.
2. De (locatie) directeur kan in geval van ziekte van de kandidaat of een andere van zijn wil onafhankelijke omstandigheid, van de regeling afwijken ten gunste van de kandidaat;
3. De onderdelen die herkansbaar zijn staan vermeld per vak in het PTA.

Vak(ken)	Theoretische leerweg
maatschappijleer	Leerjaar 3 – één schriftelijke toets. <i>Instroomgroep</i> Leerjaar 4 – één schriftelijke toets.
rekenen	Leerjaar 4 De Marke – één schriftelijke toets per periode.
avo-vakken	Leerjaar 3 en 4 – vier schriftelijke toetsen. De leerling mag zelf bepalen in welke periode de herkansing wordt ingezet, met een maximum van twee herkansingen in een periode.
praktijkgericht programma	Leerjaar 4 – één theoretisch onderdeel.

Artikel 24 Examendossier

(Artikel 3.11. Uitvoeringsbesluit WVO 2020)

1. Het schoolexamen bestaat uit een examendossier. Het examendossier is het geheel van de onderdelen van het schoolexamen zoals gedocumenteerd in een door de schoolleider gekozen vorm.
2. Het examendossier voor het vmbo theoretische leerweg en de gemengde leerweg omvat ook de resultaten die de leerling heeft behaald voor de vakken, bedoeld in artikel 2.19 onderscheidenlijk artikel 2.28 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020, als in die vakken geen eindexamen is afgelegd.
De in de vorige zin bedoelde vakken zijn de drie cq. twee eindexamenvakken waarin de examenkandidaat in leerjaar drie wel onderwijs heeft gevolgd, maar waarin hij geen examen heeft afgelegd.

Artikel 25 Beoordeling schoolexamen

(Artikel 3.13. Uitvoeringsbesluit WVO 2020)

1. Het cijfer van het schoolexamen wordt uitgedrukt in een cijfer uit een schaal van cijfers lopende van 1 tot en met 10 met daartussen liggende cijfers van 1 decimaal.
2. Indien in een vak geen centraal examen wordt afgelegd, wordt het cijfer van het schoolexamen uitgedrukt in een cijfer van 1 tot en met 10, zonder decimaal.
3. In afwijking van het eerste lid wordt in alle schoolsoorten het vak lichamelijke opvoeding uit het gemeenschappelijk deel van elk profiel en in het vmbo de kunstvakken beoordeeld met “goed” of “voldoende”.
4. De beoordeling van het vak lichamelijke opvoeding en de kunstvakken inclusief culturele en kunstzinnige vorming gaat uit van de prestaties van de leerling binnen zijn mogelijkheden, zoals blijkend uit het examendossier.

Het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 regelt expliciet of, hoe en hoe ver examenresultaten voor de berekening van de uitslag moet worden afgerond en regelt niet hoe het binnen het schoolexamen moet als er geen CE op het SE volgt.

Dat laatste heeft bij het SE geleid tot de praktijk van het tussentijds afronden.

De afronding van de vakken waarin alleen een schoolexamen wordt afgelegd komt als volgt tot stand: $\geq 0,45$ omhoog en $< 0,45$ omlaag (bijv. gemiddeld 5,45 wordt afgerond tot het eindcijfer 6 en 5,44 wordt afgerond tot het eindcijfer 5. Het gaat om tweetraps afronden.

De afronding van de overige vakken (met een CE) komt als volgt tot stand: $\geq 0,50$ omhoog en $< 0,50$ omlaag. Voorbeeld: 5,50 wordt een 6 en 5,49 wordt een 5.

Dit is een valide regeling die door de school voor elke leerling wordt toegepast.

Zodra (ook) cijfers voor het centraal examen in het geding zijn, stopt de keuzevrijheid van de school en is een en ander in regels vastgelegd:

- het eindcijfer (dat op het grootste deel van de uitslagregels van toepassing is) is een geheel getal;
- het SE-cijfer van een vak zonder CE is eveneens een geheel getal. Dat gehele getal is dan meteen het eindcijfer;
- het SE-cijfer van een vak mét CE is een getal met één decimaal;

Artikel 26 Beoordeling profielwerkstuk in het vmbo

(Artikel 3.14. Uitvoeringsbesluit WVO 2020)

1. In afwijking van artikel 25, eerste lid wordt het profielwerkstuk in het vmbo beoordeeld met “goed” of “voldoende”.
2. De beoordeling profielwerkstuk in het vmbo vindt plaats op de grondslag van het voldoende voltooien van het profielwerkstuk, zoals blijkend uit het examendossier.
3. Het profielwerkstuk in het vmbo wordt beoordeeld door ten minste twee examinatoren.

Artikel 27 Verstrekking overzicht onderdelen en beoordeling schoolexamen

(Artikel 2.55a. Wet voortgezet onderwijs 2020)

(Artikel 3.15. Uitvoeringsbesluit WVO 2020)

1. Voor de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen verstrekt de schoolleider aan de examenkandidaat:
 - a. het cijfer of de cijfers voor het schoolexamen;
 - b. de beoordeling van de vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld;
 - c. de beoordeling van het profielwerkstuk in het vmbo; en
 - d. een overzicht van de behaalde resultaten van alle onderdelen in het examendossier.
2. De schoolleider en de examensecretaris tekenen voor verstrekking van de in het eerste lid genoemde cijfers, beoordelingen en overzicht.
3. De examenkandidaat tekent voor ontvangst van de in het eerste lid genoemde cijfers, beoordelingen en overzicht.

Artikel 28 Herexamen schoolexamen vmbo zonder centraal examen

(Artikel 3.16. Uitvoeringsbesluit WVO 2020)

1. De examenkandidaat die eindexamen vmbo aflegt kan het schoolexamen maatschappijleer behorend tot het gemeenschappelijk deel van de leerwegen opnieuw afleggen, indien hij voor dat vak een eindcijfer heeft behaald lager dan 6.
2. De schoolleider van een school voor mavo of vbo kan bepalen dat een examenkandidaat voor een of meer andere vakken dan maatschappijleer het schoolexamen waarin geen centraal examen wordt afgenomen, opnieuw kan afleggen.
3. Het herexamen omvat door de schoolleider aangegeven onderdelen van het examenprogramma.
4. De schoolleider stelt vast hoe het cijfer van het herexamen wordt bepaald.
5. Het hoogste cijfer voor een vak, behaald bij het schoolexamen of het herexamen, is het definitieve cijfer van het schoolexamen in dat vak.

Hoofdstuk IV Het centraal examen

Artikel 29 Centraal examen

[*\(Artikel 2.56. Wet voortgezet onderwijs 2020\)*](#)

[*\(Artikel 3.23. Uitvoeringsbesluit WVO 2020\)*](#)

1. Het centraal examen heeft drie afnameperiodes. Deze worden aangeduid als eerste, tweede en derde tijdvak. Het tweede en derde tijdvak bieden de examenkandidaat gelegenheid om het centraal examen alsnog te voltooien, dan wel het centraal examen te herkansen.
2. Het eerste en tweede tijdvak vallen in het laatste leerjaar. Het derde tijdvak is aansluitend op het laatste leerjaar.
3. Het College voor toetsen en examens kan bepalen dat voor een centraal examen wordt afgeweken van de afnameperiodes.
4. De schoolleider kan leerlingen de gelegenheid geven om in het voorlaatste leerjaar of in het daaraan voorafgaande leerjaar het centraal examen in een of meer vakken, maar niet in alle vakken, af te leggen.
5. In afwijking van artikel 2, derde lid, wordt het centraal examen in het derde tijdvak afgenomen door het College voor toetsen en examens.
6. Op het examenwerk van het centraal examen vindt, [*met uitzondering van Engels en Duits in de basisberoepsgerichte leerweg en de kaderberoepsgerichte leerweg*](#), een tweede correctie plaats door een gecommiteerde. Voor het cspe van het centraal examen vmbo wordt geen gecommiteerde aangewezen.

Artikel 30 Afwijkend tijdstip centraal examen

[*\(Artikel 3.17. Uitvoeringsbesluit WVO 2020\)*](#)

1. Het College voor toetsen en examens kan bepalen dat een centraal examen in een vak wordt afgenomen op een tijdstip dat is gelegen voor de aanvang van het eerste tijdvak.
2. Het College voor toetsen en examens kan voor een centraal examen in een vak een afnameperiode instellen waarbinnen de schoolleider zelf de afnametijdstippen bepaalt. Deze afnameperiode vangt niet eerder aan dan op 1 april van dat examenjaar en omvat het eerste en tweede tijdvak van dat examenjaar.

Artikel 31 Opgave kandidaten centraal examen

[*\(Artikel 3.18. Uitvoeringsbesluit WVO 2020\)*](#)

De schoolleider deelt jaarlijks vóór 1 november aan de Dienst Uitvoering Onderwijs mee hoeveel kandidaten in elk vak aan het centraal examen in het eerste tijdvak zullen deelnemen.

Artikel 32 De opgaven voor het centraal examen

[*\(Artikel 3.19. Uitvoeringsbesluit WVO 2020\)*](#)

1. De schoolleider zorgt ervoor dat de opgaven voor het centraal examen geheim blijven tot de aanvang van de toets waarvoor deze opgaven dienen.
2. Het College voor toetsen en examens kan opgaven aanwijzen waarop de eerste volzin niet van toepassing is.

Artikel 33 Afname centraal examen

[\(Artikel 3.20. Uitvoeringsbesluit WVO 2020\)](#)

1. De schoolleider draagt zorg voor het nodige toezicht bij het centraal examen.
2. Tijdens het centraal examen worden aan de examenkandidaten geen mededelingen van welke aard ook over de opgaven gedaan, uitgezonderd mededelingen van het College voor toetsen en examens.
3. Zij die toezicht hebben gehouden, maken een proces-verbaal op. Zij leveren dit in bij de schoolleider samen met het gemaakte examenwerk.
4. Een examenkandidaat wordt tot uiterlijk een half uur na de aanvang tot een toets toegelaten.
5. De aan de examenkandidaten voorgelegde opgaven blijven in het examenlokaal tot het einde van die toets.
6. Het College voor toetsen en examens kan regels stellen voor de uitvoering van een toets van het centraal examen.

Artikel 34 Beoordeling centraal examen door examinerator

[\(Artikel 3.21. Uitvoeringsbesluit WVO 2020\)](#)

1. De schoolleider doet aan de examinerator in een vak toekomen:
 - a. het gemaakte werk van het centraal examen;
 - b. een exemplaar van de opgaven;
 - c. de beoordelingsnormen; en
 - d. het proces-verbaal van het examen.
2. De examinerator beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past daarbij de beoordelingsnormen, bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel d, van de Wet College voor toetsen en examens, toe.
3. De examinerator drukt zijn beoordeling uit in een score, bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel d, van de Wet College voor toetsen en examens.
4. De examinerator zendt de score en het beoordeelde werk aan de schoolleider.
5. Bij digitale examinering met gebruikmaking van de daartoe door het College voor toetsen en examens beschikbaar gestelde programmatuur worden de handelingen, bedoeld in dit artikel, digitaal verricht, uitgezonderd de handelingen die betrekking hebben op het proces-verbaal.
6. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over de beoordeling van het centraal examen door de examinerator.

Artikel 35 Beoordeling centraal examen door gecommiteerde

[\(Artikel 3.24. Uitvoeringsbesluit WVO 2020\)](#)

1. De schoolleider doet onverwijld na de beoordeling door de examinerator aan de rector of directeur van de gecommiteerde toekomen:
 - a. het door de examinerator beoordeelde werk van het centraal examen;
 - b. een exemplaar van de opgaven;
 - c. de beoordelingsnormen;
 - d. het proces-verbaal van het examen; en
 - e. de regels voor het bepalen van de score, bedoeld in artikel 34, derde lid.
2. De rector of directeur van de gecommiteerde doet de documenten, bedoeld in het eerste lid, toekomen aan de gecommiteerde.
3. Artikel 34, tweede, derde, vijfde en zesde lid, is van overeenkomstige toepassing op de beoordeling door de gecommiteerde.
4. De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring over de verrichte correctie. Deze verklaring is medeondertekend door het bevoegd gezag van de school waarbij de gecommiteerde werkzaam is.

5. Bij ministeriële regeling kunnen nadere voorschriften worden gegeven voor de toepassing van het bepaalde in dit artikel.

Artikel 36 Vaststelling score en cijfer centraal examen

(Artikel 3.25. Uitvoeringsbesluit WVO 2020)

1. De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg de score voor het centraal examen vast.
2. Indien de examinerator en de gecommiteerde niet tot overeenstemming over de score komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Het bevoegd gezag van de gecommiteerde kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator.
3. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.
4. De schoolleider stelt het cijfer voor het centraal examen in een vak vast op grond van de score, bedoeld in het eerste lid, of de beoordeling, bedoeld in het derde lid, en met inachtneming van de regels bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel e, van de Wet College voor toetsen en examens.

Toelichting:

De overeenstemming tussen de eerste en tweede corrector is een overeenstemming betreffende de groep kandidaten, niet een overeenstemming per kandidaat. Er wordt één (groeps)verklaring ingevuld.

De eerste en tweede corrector kunnen overeenkomen de scores, zoals door beiden vastgesteld, te middelen.

Artikel 37 Beoordeling centraal examen cspe door examinerator

(Artikel 3.26. Uitvoeringsbesluit WVO 2020)

1. De schoolleider draagt er zorg voor dat bij het maken van het cspe van een eindexamen vmbo, een examinerator in het vak of programma aanwezig is.
2. De examinerator beoordeelt de prestaties van de examenkandidaat tijdens het maken van de opgaven en legt zijn bevindingen van de verrichtingen van de examenkandidaat schriftelijk vast, volgens daartoe door het College voor toetsen en examens gegeven richtlijnen.
3. De examinerator beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past daarbij de door het College voor toetsen en examens vastgestelde beoordelingsnormen toe.
4. De examinerator drukt zijn beoordeling uit in de score, bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel d, van de Wet College voor toetsen en examens.
5. De examinerator doet de score en voor zover mogelijk het beoordeelde werk toekomen aan de schoolleider.

Artikel 38 Beoordeling centraal examen cspe door tweede examinerator

(Artikel 3.27. Uitvoeringsbesluit WVO 2020)

1. Voor het cspe van het eindexamen vmbo vindt de beoordeling ook plaats door een tweede examinerator. De tweede examinerator kan een deskundige als bedoeld in artikel 2.51, vierde lid van de wet of een examinerator van de school zijn.
2. De tweede examinerator beoordeelt het resultaat van de opgaven en de verrichtingen van de examenkandidaat zoals blijkend uit de schriftelijke vastlegging, bedoeld in artikel 37, tweede lid.

3. De schoolleider overhandigt aan de tweede examinerator:
 - a. een exemplaar van de opgaven;
 - b. de beoordelingsnormen;
 - c. het proces-verbaal, en
 - d. de regels voor het bepalen van de score, bedoeld in het eerste lid.
4. Bij digitale examinering met gebruikmaking van de daartoe door het College voor toetsen en examens beschikbaar gestelde programmatuur worden de handelingen, bedoeld in dit artikel, digitaal verricht, uitgezonderd de handelingen die betrekking hebben op het proces-verbaal.
5. De examinerator en de tweede examinerator stellen in onderling overleg de score voor het cspe vast en zenden de score aan de schoolleider.

Artikel 39 Afnahme centraal examen tweede tijdvak door College voor toetsen en examens wegens gering aantal examenkandidaten

[*\(Artikel 3.28. Uitvoeringsbesluit WVO 2020\)*](#)

Het College voor toetsen en examens kan vakken aanwijzen waarin wegens het zeer geringe aantal examenkandidaten, het centraal examen in het tweede tijdvak door dit College wordt afgenomen.

Artikel 40 Centraal examen bij verhindering eerste of tweede tijdvak

[*\(Artikel 3.29. Uitvoeringsbesluit WVO 2020\)*](#)

1. Indien een examenkandidaat om een geldige reden, ter beoordeling van de schoolleider, is verhinderd bij het centraal examen van een of meer vakken in het eerste tijdvak aanwezig te zijn, krijgt hij in het tweede tijdvak de gelegenheid het centraal examen alsnog te voltooien. De examenkandidaat maakt in dat geval maximaal twee toetsen per dag.
2. Indien een examenkandidaat ook in het tweede tijdvak om een geldige reden, ter beoordeling van de schoolleider, verhinderd is, of als hij het centraal examen in het tweede tijdvak niet kan voltooien, wordt hij in de gelegenheid gesteld in het derde tijdvak ten overstaan van het College voor toetsen en examens zijn eindexamen te voltooien.
3. Indien de schoolleider, op grond van artikel 30, tweede lid, zelf de afnametijdstippen van een centraal examen bepaalt, kan de schoolleider een examenkandidaat de gelegenheid geven om binnen deze afnameperiode, alsnog het centraal examen te voltooien, waarvoor hij eerder was verhinderd.

Artikel 41 Procedure afnemen centraal examen door College in tweede en derde tijdvak

[*\(Artikel 3.30. Uitvoeringsbesluit WVO 2020\)*](#)

1. Indien een examenkandidaat gebruik wil maken van de gelegenheid, bedoeld in artikel 40, tweede lid, meldt hij dit zo spoedig mogelijk aan de schoolleider.
2. De schoolleider deelt voorafgaande aan het tweede of derde tijdvak aan het College voor toetsen en examens mee welke examenkandidaten het centraal examen in deze tijdvakken ten overstaan van dit College zullen afleggen en in welke vakken.
3. Indien voor een examenkandidaat toepassing is gegeven aan de artikelen 63 of 64, deelt de schoolleider dit mee aan het College, onder vermelding van de toepassing.
4. De examenkandidaat levert de opgaven, de door hem gemaakte aantekeningen en andere door hem gemaakte stukken in bij een van degenen die toezicht houden. Het College voor toetsen en examens bepaalt in welke gevallen wordt afgeweken van de eerste volzin en in welke gevallen en op welk tijdstip de opgaven, de aantekeningen en

de andere stukken, bedoeld in die volzin, aan de examenkandidaat worden teruggegeven.

5. Het College deelt het door de examenkandidaat behaalde cijfer voor het centraal examen aan de schoolleider mee.
6. Indien sprake is van een centraal eindexamen met geheime opgaven, kan de examenkandidaat over zijn werk gedurende een periode van zes maanden na de mededeling, bedoeld in het vijfde lid, inlichtingen inwinnen bij het College.

Artikel 42 Bewaren werk schoolexamen

1. De schoolleider bewaart het gemaakte werk van het schoolexamen van de examenkandidaat gedurende ten minste zes maanden na de vaststelling van de uitslag, ter inzage voor belanghebbenden.
2. De schoolleider draagt er zorg voor dat een volledig stel van de bij de schoolexamens gebruikte opgaven gedurende tenminste zes maanden na de vaststelling van de uitslag.
3. Indien opnames worden gemaakt van mondelinge schoolexamens, bewaart de schoolleider deze maximaal acht weken.

Artikel 43 Bewaren werk centraal examen

[*\(Artikel 3.31. Uitvoeringsbesluit WVO 2020\)*](#)

1. De schoolleider bewaart het gemaakte werk van het centraal examen van de examenkandidaat gedurende ten minste zes maanden na de vaststelling van de uitslag, ter inzage voor belanghebbenden.
2. De inzage van het centraal-examenwerk door de kandidaat vindt plaats onder toezicht van een medewerker van de school.
3. De schoolleider draagt er zorg voor dat een volledig stel van de bij de centrale examens gebruikte opgaven gedurende tenminste zes maanden na de vaststelling van de uitslag bewaard blijft in het (digitale) archief van de school.

Artikel 44 Inzage centraal-examen werk schriftelijke centrale examens

- De beoordeling van het examenwerk is het resultaat van de in gezamenlijkheid overeengekomen beoordeling door twee correctoren; dit gezamenlijke oordeel is daarmee het eindoordeel.
- Tijdens de inzage ziet de kandidaat (en de eventuele begeleider) zowel de opgaven, een kopie van het eigen werk, de toegekende score als het correctievoorschrift. De kandidaat krijgt een kopie van het eigen werk voorgelegd om aanpassing in het werk te voorkomen. Al het materiaal wordt na de inzagezitting weer ingenomen.
- Als de kandidaat van mening is aannemelijk te kunnen maken dat er een aanwijsbare fout bij de beoordeling is gemaakt, kan de kandidaat de argumenten over de vermeende fout(en) op papier zetten en dit document aanbieden aan de rector of directeur van de school.
- Er vindt geen gesprek plaats tussen de kandidaat en de examinerator/docent/eerste corrector over de beoordeling noch over de vermeende aanwijsbare fout, ook niet na afloop van de inzagezitting.
- Er wordt door geen van de betrokkenen een uitspraak gedaan of oordeel uitgesproken over de rol van de tweede corrector. Er worden geen contactgegevens van de tweede corrector gedeeld met de kandidaat. Er wordt voorkomen dat de kandidaat dergelijke gegevens onder ogen krijgt of te horen krijgt.
- Vanzelfsprekend wordt er op toegezien dat er geen aanpassingen in het examenwerk kunnen worden aangebracht, ook niet in de vorm van tekens om een eventuele aanwijsbare fout aan te duiden.

- De kandidaat kan aantekeningen maken of de eigen bevindingen noteren op een apart vel papier. Er worden geen foto's of andere digitale registraties gemaakt van het inzagemateriaal.

Het is mogelijk om de inzage voor meer kandidaten gelijktijdig te organiseren. Dit moet dan wel zó gebeuren dat voor iedere kandidaat de bovenstaande richtlijnen in acht genomen worden. De toezichthouders dienen te voorkomen dat contact tussen kandidaten plaatsvindt.

Artikel 45 Inzage centraal-examen werk bij flexibele en digitale centrale examens

- De beoordeling van het examenwerk is het resultaat van de in gezamenlijkheid overeengekomen beoordeling door twee correctoren; dit gezamenlijke oordeel is daarmee het eindoordeel.
- Tijdens de inzage ziet de kandidaat (en de eventuele begeleider) zowel de opgaven, een kopie van het eigen werk, de toegekende score als het correctievoorschrift. De kandidaat krijgt een kopie van het eigen werk voorgelegd om aanpassing in het werk te voorkomen. Al het materiaal wordt na de inzagezitting weer ingenomen.
- Als de kandidaat van mening is aannemelijk te kunnen maken dat er een aanwijsbare fout bij de beoordeling is gemaakt, kan de kandidaat de argumenten over de vermeende fout(en) op papier zetten en dit document aanbieden aan de rector of directeur van de school.
- Er vindt geen gesprek plaats tussen de kandidaat en de examinerator/docent/eerste corrector over de beoordeling noch over de vermeende aanwijsbare fout, ook niet na afloop van de inzagezitting.
- Er wordt door geen van de betrokkenen een uitspraak gedaan of oordeel uitgesproken over de rol van de tweede corrector. Er worden geen contactgegevens van de tweede corrector gedeeld met de kandidaat. Er wordt voorkomen dat de kandidaat dergelijke gegevens onder ogen krijgt of te horen krijgt.
- Vanzelfsprekend wordt er op toegezien dat er geen aanpassingen in het examenwerk kunnen worden aangebracht, ook niet in de vorm van tekens om een eventuele aanwijsbare fout aan te duiden.
- De kandidaat kan aantekeningen maken of de eigen bevindingen noteren op een apart vel papier. Er worden geen foto's of andere digitale registraties gemaakt van het inzagemateriaal.

Het is mogelijk om de inzage voor meer kandidaten gelijktijdig te organiseren. Dit moet dan wel zó gebeuren dat voor iedere kandidaat de bovenstaande richtlijnen in acht genomen worden. De toezichthouders dienen te voorkomen dat contact tussen kandidaten plaatsvindt.

Artikel 46 Eindcijfer vakken eindexamen

[\(Artikel 3.32. Uitvoeringsbesluit WVO 2020\)](#)

1. Het eindcijfer voor alle vakken van het eindexamen wordt uitgedrukt in een geheel cijfer uit de reeks 1 tot en met 10.
2. De schoolleider bepaalt het eindcijfer op het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het schoolexamen en het cijfer voor het centraal examen. Indien de uitkomst van de berekening niet een geheel getal is, dan wordt dat getal, indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
3. Indien in een vak alleen een schoolexamen is afgenomen en niet tevens een centraal examen, is het cijfer voor het schoolexamen tevens het eindcijfer.

Artikel 47 Vaststelling uitslag eindexamen

[\(Artikel 3.33. Uitvoeringsbesluit WVO 2020\)](#)

1. De schoolleider stelt voor de vaststelling van de uitslag van het eindexamen vast of de examenkandidaat het eindexamen heeft afgelegd in de voor het eindexamen voorgeschreven vakken.
2. De uitslag luidt “geslaagd” of “afgewezen”.
3. Indien dat nodig is om de kandidaat te laten slagen betrekken de schoolleider en de examensecretaris van het eindexamen een of meer eindcijfers van de vakken niet bij de bepaling van de definitieve uitslag. De overgebleven vakken dienen een eindexamen te vormen.

Artikel 48 Uitslag eindexamen vmbo

[\(Artikel 3.35. Uitvoeringsbesluit WVO 2020\)](#)

1. De examenkandidaat die eindexamen vmbo in een leerweg heeft afgelegd, is geslaagd indien:
 - a. het rekenkundig gemiddelde van zijn bij het centraal examen behaalde cijfers ten minste 5,5 is;
 - b. hij voor het vak Nederlandse taal als eindcijfer 5 of hoger heeft behaald;
 - c. hij onverminderd onderdeel b:
 - 1°. voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 of hoger en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of hoger heeft behaald;
 - 2°. voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 4 en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of hoger waarvan ten minste één 7 of hoger heeft behaald; of
 - 3°. voor twee van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of hoger waarvan ten minste één 7 of hoger heeft behaald;
 - d. hij voor geen van de onderdelen, genoemd in het derde en vierde lid, lager dan het eindcijfer 4 heeft behaald;
 - e. hij voor de vakken lichamelijke opvoeding en kunstvakken inclusief culturele en kunstzinnige vorming de kwalificatie <voldoende> of <goed> heeft behaald; en
 - f. als het gaat om eindexamen vmbo gemengde of theoretische leerweg: hij voor het profielwerkstuk de kwalificatie <voldoende> of <goed> heeft behaald.
2. Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid, onderdeel c, wordt bij het eindexamen vmbo theoretische leerweg het eindcijfer van een profielvak of beroepsgericht

keuzevak behorende tot het eindexamen vmbo gemengde leerweg bij de uitslagbepaling betrokken als deze vakken samen ten minste een volledig beroepsgericht programma vormen. In dat geval is het vierde lid van overeenkomstige toepassing.

3. Bij uitslagbepaling volgens het eerste lid onderdeel c, wordt bij het eindexamen vmbo basisberoepsgerichte leerweg en kaderberoepsgerichte leerweg het gemiddelde van de eindcijfers van alle beroepsgerichte keuzevakken aangemerkt als het eindcijfer van één vak.
4. Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid, onderdeel c, wordt bij het eindexamen vmbo gemengde leerweg het gemiddelde van de eindcijfers van het profielvak en alle beroepsgerichte keuzevakken aangemerkt als het eindcijfer van één vak, met dien verstande dat het eindcijfer voor het profielvak daarbij net zo vaak meetelt als het aantal eindcijfers van beroepsgerichte keuzevakken dat in de berekening wordt betrokken.
5. De schoolleider bepaalt het eindcijfer, bedoeld in het derde en vierde lid, als het rekenkundig gemiddelde van de eindcijfers van de samenstellende onderdelen. Indien de uitkomst van deze berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
6. In afwijking van het eerste lid is de examenkandidaat die eindexamen vmbo basisberoepsgerichte leerweg heeft afgelegd ter afsluiting van een leer-werktraject, geslaagd indien:
 - a. hij voor het vak Nederlandse taal het eindcijfer 6 of hoger heeft behaald;
 - b. hij voor het profielvak als eindcijfer 6 of hoger heeft behaald; en
 - c. hij als eindcijfer, bedoeld in het derde lid, 6 of hoger heeft behaald.

Indien de vakken waarin examen is afgelegd, samen het eindexamen vmbo basisberoepsgerichte leerweg vormen, zijn het eerste en derde lid van overeenkomstige toepassing.

7. Zodra de eindcijfers en indien mogelijk de uitslag zijn vastgesteld, maakt de schoolleider deze schriftelijk aan de examenkandidaat bekend, onder mededeling van het recht van herkansing, bedoeld in artikel 51. Indien de examenkandidaat geen herexamen doet is deze uitslag de definitieve uitslag.

Artikel 49 Bekendmaking cijfer bij eindexamen in eerder leerjaar

(Artikel 3.36. Uitvoeringsbesluit WVO 2020)

1. Indien een leerling in een of meer vakken eindexamen heeft afgelegd in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar, maakt de schoolleider het eindcijfer van dit eindexamen schriftelijk aan de examenkandidaat bekend zodra deze is vastgesteld, onder mededeling van het recht van herkansing, bedoeld in artikel 51.
2. Indien een leerling als bedoeld in het eerste lid niet is bevorderd tot het volgende leerjaar, vervallen de met dit centraal examen of deze centrale examens behaalde resultaten.

Artikel 50 Afleggen eindexamen in vak op niveau inschrijving na eindexamen in zelfde vak op hoger niveau

(Artikel 3.37. Uitvoeringsbesluit WVO 2020)

1. Indien een examenkandidaat gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid tot het afleggen van eindexamen in een overeenkomstig vak op een hoger niveau dan het niveau van de schoolsoort of leerweg van inschrijving, stelt de schoolleider de examenkandidaat in de gelegenheid alsnog in dat vak eindexamen af te leggen van die schoolsoort of leerweg.

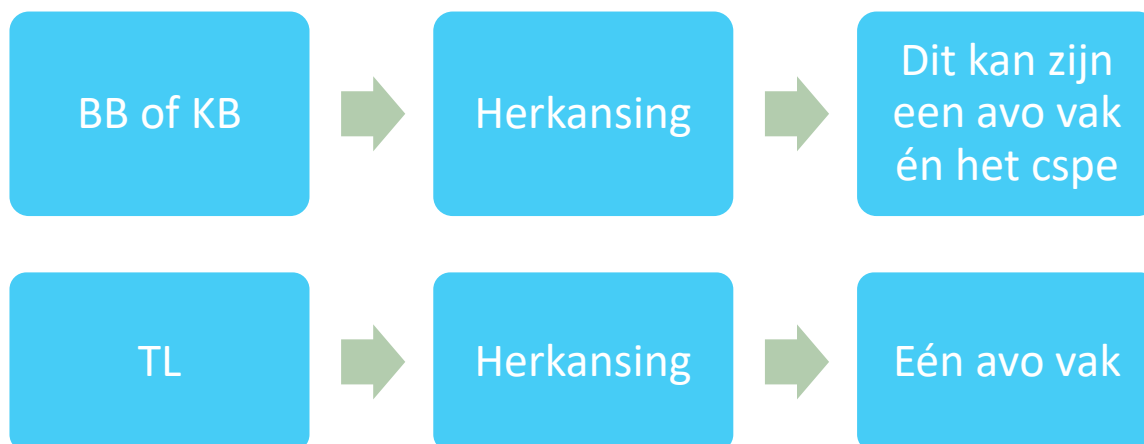

2. Het afleggen van het eindexamen op het oorspronkelijk niveau gaat niet ten koste van de herkansing.

Artikel 51 Herkansing centraal examen

([Artikel 3.38. Uitvoeringsbesluit WVO 2020](#))

1. De examenkandidaat kan voor één vak van het eindexamen waarin hij centraal examen heeft afgelegd, in het tweede of, indien artikel 40, eerste lid, van toepassing is, het derde tijdvak, opnieuw deelnemen aan het centraal examen of aan het cspe.
2. Bij het eindexamen vmbo basisberoepsgerichte leerweg of kaderberoepsgerichte leerweg kan de examenkandidaat ook opnieuw deelnemen aan het cspe dat door de schoolleider aansluitend aan het eerste tijdvak of in het tweede tijdvak wordt afgenomen.
3. De herkansing van het cspe bestaat uit het opnieuw afleggen van deze toets of van één of meer onderdelen daarvan.
4. De examenkandidaat heeft het recht, bedoeld in de het eerste en tweede lid, indien op grond van artikel 48, zevende lid, de eindcijfers zijn bekendgemaakt.
5. De examenkandidaat deelt de schoolleider voor een door deze laatste te bepalen dag en tijdstip schriftelijk mee dat hij gebruik maakt van het recht van herkansing, bedoeld in het eerste lid of tweede lid.
6. Dit artikel is ook van toepassing als in plaats van een volledig eindexamen, eindexamen in een of meer vakken wordt afgelegd. De examenkandidaat die in een examenjaar zowel een volledig eindexamen als eindexamen in een of meer vakken aflegt, oefent het recht, bedoeld in het eerste en tweede lid, ten hoogste eenmaal uit.

Toelichting:

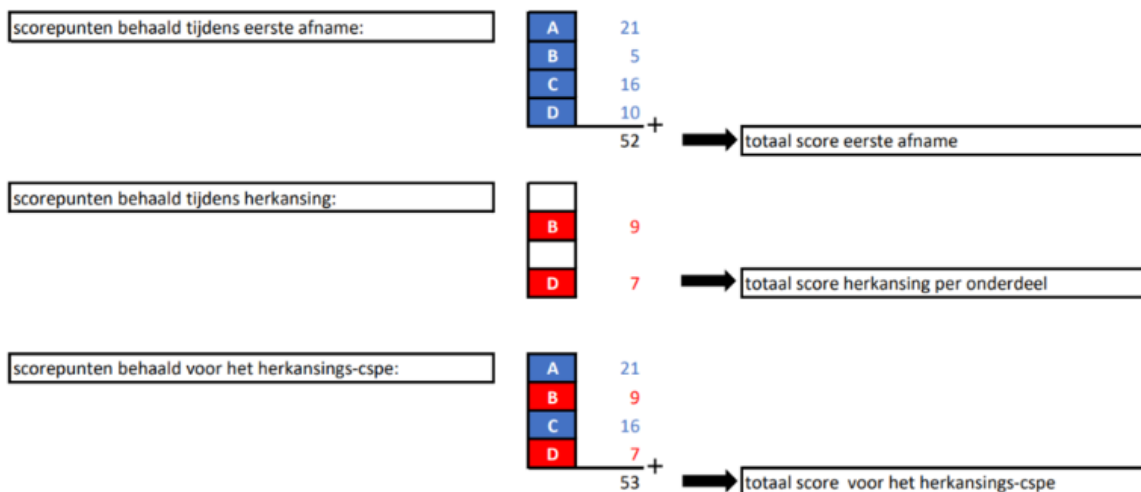
Een BB en KB kandidaat heeft het recht om het cspe één keer te herkansen en daarnaast ook het recht om het centraal examen in een algemeen vak te herkansen.

Herkansing kan pas plaatsvinden nadat de kandidaat het gehele cspe heeft afgelegd en de eindscore van de eerste afname is vastgesteld. Bij het herkansen van het cspe kan de kandidaat kiezen om één of meer onderdelen A, B, C en/of D van het cspe over te doen. Met dien verstande dat het gehele onderdeel moet worden overgedaan.

- De scores die de kandidaat voor de herkanste onderdelen behaalt, komen in de plaats van de eerder behaalde scores;
- Van de niet-herkanste onderdelen blijven de scores staan.
- Het cijfer wordt uiteindelijk berekend met de N-L-tool.

Voorbeeld berekening herkansing

Figuur 1 Voorbeeld berekenen scores herkansing

Let op: Het aantal behaalde punten van de tweede kans moet altijd vervangen worden, ook al is het aantal punten lager dan de eerste kans. Niet elke versie heeft hetzelfde totaal aantal score punten en elke versie heeft een eigen n-term. Dit heeft invloed op de berekening.

Artikel 52 Cijfer en uitslag na herkansing

([Artikel 3.39. Uitvoeringsbesluit WVO 2020](#))

1. Het hoogste cijfer voor een vak, behaald bij het centraal examen of de herkansing, is het definitieve cijfer van het centraal examen in dat vak.
2. Na afloop van de herkansing in het laatste leerjaar stelt de schoolleider de uitslag definitief vast, en maakt deze schriftelijk aan de examenkandidaat bekend.
3. Na afloop van een herkansing in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar maakt de schoolleider het definitieve cijfer schriftelijk aan de examenkandidaat bekend.

Artikel 53 Cijferlijst eindexamen

[*\(Artikel 3.40. Uitvoeringsbesluit WVO 2020\)*](#)

1. Op de cijferlijst van het eindexamen worden vermeld:
 - a. de cijfers voor het schoolexamen en de cijfers voor het centraal examen. Indien toepassing is gegeven aan de mogelijkheid één of meer vakken op een hoger niveau af te sluiten, wordt achter de desbetreffende vaknaam (uit dat niveau) tussen haakjes de leerweg (KB, GL of TL) afgekort vermeld op de cijferlijst;
 - b. voor vmbo theoretische leerweg en gemengde leerweg het thema en de beoordeling van het profielwerkstuk;
 - c. de beoordeling van de vakken lichamelijke opvoeding en kunstvakken inclusief culturele en kunstzinnige vorming uit het gemeenschappelijk deel van een leerweg in mavo en vbo;
 - d. de beoordeling van de maatschappelijke stage, indien deze onderdeel is van het eindexamen en is beoordeeld met <voldoende> of <goed>;
 - e. de eindcijfers voor de examenvakken met inbegrip van het eindcijfer bedoeld in artikel 48, derde lid; en
 - f. de uitslag van het eindexamen.
2. Indien een examenkandidaat in meer vakken examen heeft afgelegd dan in de vakken die ten minste samen een eindexamen vormen, worden de vakken die niet bij de bepaling van de uitslag zijn betrokken, op de cijferlijst vermeld, tenzij de examenkandidaat daartegen bedenkingen heeft geuit.
3. De schoolleider en de examensecretaris ondertekenen de cijferlijst.
4. Indien de examenkandidaat in een bepaald jaar is geslaagd voor het eindexamen, draagt de schoolleider er op verzoek van de examenkandidaat zorg voor dat de behaalde cijfers voor de vakken waarin in datzelfde jaar eindexamen in een of meer vakken of deelstaatsexamen is afgelegd, worden vermeld op de cijferlijst.

Artikel 54 Vermelding van vakken met vrijstelling op cijferlijst vmbo

[*\(Artikel 3.43. Uitvoeringsbesluit WVO 2020\)*](#)

Bij het eindexamen vmbo geldt voor de vermelding op de cijferlijst van vakken waarvoor de examenkandidaat bij het eindexamen vrijstelling is verleend het volgende:

- a. vakken waarvoor de examenkandidaat bij het eindexamen vmbo theoretische leerweg is vrijgesteld op grond van een eerder afgelegd eindexamen vmbo kaderberoepsgerichte leerweg of de basisberoepsgerichte leerweg waarvan deze vakken van de theoretische leerweg deel uitmaakten, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;
- b. de extra vakken die op grond van artikel 3.4, vierde lid Uitvoeringsbesluit WVO 2020, bij het eindexamen vmbo theoretische leerweg zijn gekozen, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het daarvoor behaalde cijfer;
- c. andere vakken waarvoor de examenkandidaat vrijstelling is verleend, worden vermeld op de cijferlijst, zonder vermelding van een cijfer.

Artikel 55 Vaststelling uitslag eindexamen

[*\(Artikel 2.57. Wet voortgezet onderwijs 2020\)*](#)

1. De schoolleider stelt de eindcijfers van het eindexamen vast.
2. De schoolleider en de examensecretaris stellen de uitslag van het eindexamen vast. De uitslag luidt "geslaagd" of "afgewezen".

Artikel 56 Diploma's, getuigschriften, certificaten en cijferlijsten

(Artikel 2.58. Wet voortgezet onderwijs 2020)

1. De schoolleider reikt op grond van de definitieve uitslag van het eindexamen aan elke examenkandidaat een cijferlijst uit.
2. De schoolleider reikt uit:
 - a. een diploma vwo, havo of vmbo aan de examenkandidaat die met goed gevolg het eindexamen heeft afgelegd van de desbetreffende schoolsoort, daaronder mede begrepen de examenkandidaat die zijn eindexamen met gunstig gevolg heeft voltooid ten overstaan van het College voor toetsen en examens;
 - b. een diploma basisberoepsgerichte leerweg/leer-werktraject aan de examenkandidaat die met goed gevolg een leer-werktraject heeft afgesloten;
 - c. een getuigschrift vmbo aan de examenkandidaat die met goed gevolg een gedeelte van het eindexamen in de basisberoepsgerichte leerweg heeft afgesloten; of
 - d. een certificaat aan de examenkandidaat die is afgewezen voor het eindexamen vmbo, met goed gevolg een of meer vakken van dat eindexamen heeft afgesloten en de school verlaat.
3. De schoolleider en de examensecretaris tekenen de cijferlijsten, diploma's, getuigschriften en certificaten, bedoeld in het eerste en tweede lid.

Artikel 57 Vermelding profiel en leerweg op diploma

(Artikel 3.46. Uitvoeringsbesluit WVO 2020)

1. Het diploma voor het eindexamen vermeldt het profiel of de profielen die bij de uitslag van het eindexamen zijn betrokken.
2. Het diploma vmbo vermeldt in elk geval de leerweg die bij de uitslag is betrokken.
3. De schoolleider en de examensecretaris ondertekenen het diploma.

Artikel 58 Voorschriften cum laude vmbo

(Artikel 3.48. Uitvoeringsbesluit WVO 2020)

1. Op het diploma vmbo theoretische leerweg van een examenkandidaat wordt 'cum laude' vermeld, indien hij
 - a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0 heeft behaald, berekend op basis van de eindcijfers voor:
 - 1°. de vakken Nederlandse taal, Engelse taal en maatschappijleer, en de algemene vakken van het profieldeel, en
 - 2°. het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld, en
 - b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie <voldoende> heeft behaald voor het profielwerkstuk en alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 48.
2. Op het diploma vmbo basisberoepsgerichte leerweg of kaderberoepsgerichte leerweg van een examenkandidaat wordt 'cum laude' vermeld, indien hij
 - a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0 heeft behaald, berekend op basis van:
 - 1°. de eindcijfers voor het profielvak en de twee algemene vakken van het profieldeel, en
 - 2°. het eindcijfer bedoeld in artikel 48, derde lid en
 - b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie <voldoende> heeft behaald voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van 48.
3. Op het diploma vmbo gemengde leerweg van een kandidaat wordt 'cum laude' vermeld, indien hij
 - a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0 heeft behaald, berekend op basis van de eindcijfers voor:
 - 1°. de vakken Nederlandse taal, Engelse taal en maatschappijleer, en de algemene vakken van het profieldeel, en
 - 2°. het algemene vak uit het vrije deel of het eindcijfer, bedoeld in artikel 48, derde lid, en
 - b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie <voldoende> heeft behaald voor het profielwerkstuk en alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 48.

Artikel 59 Voorlopige cijferlijst

[*\(Artikel 3.49. Uitvoeringsbesluit WVO 2020\)*](#)

1. De schoolleider verstrekt een voorlopige cijferlijst aan de examenkandidaat:
 - a. die:
 - 1°. in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar een centraal examen of een afsluitend schoolexamen in een of meer vakken heeft afgelegd, voor zover de cijfers niet op grond van artikel 49, tweede lid, zijn vervallen, of
 - 2°. het gespreid centraal examen, bedoeld in artikel 65 aflegt; en
 - b. die vervolgens de school verlaat zonder het eindexamen te voltooien.
2. Op de voorlopige cijferlijst worden vermeld:
 - a. het vak of de vakken waarin de examenkandidaat centraal examen of een afsluitend schoolexamen heeft afgelegd;
 - b. het cijfer van het schoolexamen;
 - c. het cijfer van het centraal examen;
 - d. het eindcijfer voor het vak;
 - e. de aantekening of gebruik is gemaakt van het recht op herkansing, bedoeld in artikel 51.
3. Bij ministeriële regeling wordt het model voor de voorlopige cijferlijst vastgesteld.
4. De examenkandidaat kan geen rechten meer ontlenen aan de voorlopige cijferlijst met ingang van het moment waarop aan de examenkandidaat een cijferlijst als bedoeld in artikel 56, eerste lid van de wet is uitgereikt die in ieder geval de eindcijfers van de voorlopige cijferlijst omvat.

Artikel 60 Certificaat voor vakken eindexamen vmbo bij afwijzing eindexamen

[*\(Artikel 3.50. Uitvoeringsbesluit WVO 2020\)*](#)

- Op het certificaat, bedoeld in artikel 56, tweede lid, onderdeel d, voor de voor het eindexamen vmbo afgewezen examenkandidaat die de school verlaat, worden vermeld:
- a. het vak of de vakken waarvoor de examenkandidaat een eindcijfer 6 of hoger heeft behaald; en
 - b. het thema van het profielwerkstuk, indien beoordeeld met “goed” of “voldoende”.

Artikel 61 Duplicaten, afgifte verklaringen en vervangende opleidingsdocumenten

[*\(Artikel 3.51. Uitvoeringsbesluit WVO 2020\)*](#)

1. Van een afgegeven diploma, certificaat, bewijs van ontheffing of cijferlijst wordt geen duplicaat verstrekt. Gewaarmerkte kopieën worden op verzoek verstrekt.
2. Onze Minister kan een schriftelijke verklaring verstrekken dat een document, bedoeld in het eerste lid is afgegeven. Deze verklaring heeft dezelfde waarde als dat document zelf.
3. Onze Minister kan een document ter vervanging van een diploma, certificaat of cijferlijst verstrekken indien op grond van artikel 4, vierde lid, artikel 7, eerste lid, of artikel 28b, tweede lid, van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek of ten gevolge van het verkrijgen van het Nederlanderschap op grond van artikel 7, eerste lid, van de Rijkswet op het Nederlanderschap, de voornaam respectievelijk de geslachtsnaam van de examenkandidaat is gewijzigd.

Hoofdstuk VII Specifieke voorzieningen eindexamen

Artikel 62 Eindexamen VSO-leerling aan vbo-school in een of meer vakken

(Artikel 3.52. Uitvoeringsbesluit WVO 2020)

De schoolleider van een school voor vbo kan een leerling in de basisberoepsgerichte leerweg, de kaderberoepsgerichte leerweg of de gemengde leerweg die is ingeschreven aan een VSO-school of een school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs in de gelegenheid stellen als extraneus het eindexamen af te leggen in een of meer profielvakken of beroepsgerichte keuzevakken van die leerwegen.

Artikel 63 Afwijkende wijze van examineren bij handicap of ziekte

(Artikel 3.54. Uitvoeringsbesluit WVO 2020)

1. De schoolleider kan toestaan dat een examenkandidaat op grond van zijn handicap of ziekte het eindexamen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van die examenkandidaat.
2. De schoolleider bepaalt de wijze waarop het eindexamen door de examenkandidaat vanwege zijn handicap of ziekte wordt afgelegd, met dien verstande dat aan de overige bepalingen van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 wordt voldaan.
3. Tenzij sprake is van een objectief waarneembare lichamelijke handicap of ziekte, geldt voor de aangepaste wijze van examineren, bedoeld in het eerste lid, dat:
 - a. er een deskundigenverklaring is die door een ter zake kundige psycholoog, orthopedagoog, neuroloog of psychiater is opgesteld;
 - b. de aanpassing voor zover betrekking hebbend op het centraal examen in elk geval kan bestaan uit een verlenging van de duur van de toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten; en
 - c. een andere aanpassing kan worden toegestaan voor zover daartoe in de onderdeel a. genoemde deskundigenverklaring over betrokkene een voorstel wordt gedaan of indien de aanpassing aantoonbaar aansluit bij de begeleidingsadviezen, vermeld in die deskundigenverklaring.
4. De schoolleider doet van de wijze waarop het examen ingevolge dit artikel wordt afgelegd zo spoedig mogelijk mededeling aan de inspectie.

Artikel 64 Afwijkende wijze van examineren bij onvoldoende beheersing Nederlandse taal

(Artikel 3.55. Uitvoeringsbesluit WVO 2020)

1. De schoolleider kan toestaan dat voor een examenkandidaat op grond van onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal wordt afgeweken van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020, indien deze examenkandidaat met inbegrip van het schooljaar waarin hij eindexamen aflegt, ten hoogste zes jaar onderwijs in Nederland heeft gevolgd en het Nederlands niet de moedertaal is.
2. De afwijking, bedoeld in de eerste lid, kan betrekking hebben op:
 - a. het vak Nederlandse taal en literatuur;
 - b. het vak Nederlandse taal; of
 - c. enig andere vak waarbij het gebruik van de Nederlandse taal van overwegende betekenis is.
3. De afwijking bestaat voor zover betrekking hebbend op het centraal examen uit een verlenging van de duur van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten en het verlenen van toestemming tot het gebruik van een verklarend woordenboek van de Nederlandse taal.
4. De schoolleider doet van elke afwijking ingevolge dit artikel mededeling aan de inspectie.

Artikel 65 Spreiding voltooiing eindexamen

(Artikel 3.56. Uitvoeringsbesluit WVO 2020)

1. De schoolleider kan, de inspectie gehoord, toestaan dat een examenkandidaat die in het laatste leerjaar langdurig ziek is of die lange tijd ten gevolge van een bijzondere, van zijn wil onafhankelijke, omstandigheid niet in staat is geweest het onderwijs in alle eindexamenvakken gedurende het laatste leerjaar te volgen, het centraal examen en in voorkomend geval het schoolexamen, voor een deel van de vakken in het ene schooljaar en voor het andere deel in het daarop volgende schooljaar aflegt. In dat geval wordt het eindexamen in een vak in het eerste of in het tweede van deze schooljaren afgesloten.
2. De schoolleider geeft zijn toestemming, bedoeld in het eerste lid, uiterlijk voor de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen. In bijzondere gevallen kan de schoolleider afwijken van de eerste volzin voor een examenkandidaat die nog niet in alle betrokken eindexamenvakken centraal examen heeft afgelegd.
3. De examenkandidaat heeft het recht van herkansing, bedoeld in artikel 48, in het eerste en in het tweede schooljaar van het gespreid centraal examen, met dien verstande dat het recht van herkansing in het eerste schooljaar ontstaat nadat de eindcijfers van de vakken waarvoor in het eerste schooljaar het centraal examen is afgesloten, voor de eerste maal zijn vastgesteld.
4. De schoolleider en de examensecretaris stellen op verzoek van de examenkandidaat de uitslag van het eindexamen vast aan het einde van het eerste schooljaar van het gespreid centraal examen of het gespreid schoolexamen, met overeenkomstige toepassing van artikel 48.

Artikel 66 Overgangsbepaling schoolexamen rekenen

(Artikel 10.3. Uitvoeringsbesluit WVO 2020)

1. Het eindexamen vmbo en havo omvat voor leerlingen die geen eindexamen afleggen in het vak wiskunde een schoolexamen rekenen.
2. In afwijking van het eerste lid is een kandidaat die in het bezit is van het diploma van een leerweg in het vmbo en die het schoolexamen rekenen heeft afgelegd zoals deze is vastgesteld voor het eindexamen vmbo, bij het afleggen van het eindexamen in een andere leerweg van het vmbo, vrijgesteld van het schoolexamen rekenen.
3. Het cijfer voor het schoolexamen rekenen weegt niet mee in de uitslagbepaling voor het eindexamen vmbo, bedoeld in artikel 45.
4. Het cijfer voor het schoolexamen rekenen wordt vermeld op een bijlage bij de cijferlijst.
5. Indien de kandidaat is vrijgesteld van het schoolexamen rekenen, wordt het schoolexamen rekenen vermeld op een bijlage bij de cijferlijst, zonder vermelding van een cijfer.
6. Het vierde lid is van overeenkomstige toepassing op het eindcijfer van het vak wiskunde, indien de kandidaat het eindexamen wiskunde heeft afgelegd, het eindcijfer voor wiskunde niet is betrokken in de uitslagbepaling, bedoeld in artikel 48, en de kandidaat bedenkingen heeft geuit tegen het opnemen van het eindcijfer van het vak wiskunde op de cijferlijst.
7. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op de kandidaat die het eindexamen vmbo in de basisberoepsgerichte leerweg aflegt ter afsluiting van een leerwerktraject.

Hoofdstuk VIII Slotbepalingen

Artikel 67 Onvoorziene omstandigheden

In alle gevallen waarin dit examenreglement niet voorziet, beslist de schoolleider.
In voorkomende gevallen is overleg met of melding aan de inspectie verplicht.

Artikel 68 Vaststelling examenreglement en PTA

Op voorstel van de examencommissie en na instemming van de MR heeft de directeur het examenreglement en het PTA vastgesteld. De taken zijn door het bevoegd gezag gemandateerd aan de directeur.

Artikel 69 Inwerkingtreding examenreglement

Dit reglement treedt in werking met ingang van 1 augustus 2026.

Artikel 70 Toepassing examenreglement

Dit examenreglement is van toepassing voor leerlingen:

- In cohort 2628 – leerjaar 3 – basisberoepsgerichte leerweg, kaderberoepsgerichte leerweg en theoretische leerweg;
- In cohort 2527 – leerjaar 4 – basisberoepsgerichte leerweg, kaderberoepsgerichte leerweg en theoretische leerweg.

Bijlagen

Bijlage 1 Doubleren in leerjaar 4 wat zijn de mogelijkheden?

1.1. Theoretische leerweg

Voor een examenkandidaat die is afgewezen voor de theoretische leerweg en doubleert in leerjaar 4 is het onderstaand van toepassing:

- Alle behaalde resultaten (leerjaar 4) voor vakken met een centraal examen komen te vervallen;
- SE-eindcijfer per vak wordt dan bepaald door de cijfers van periode 5 t/m 7, mits eindtermen dekkend;
- Voor kandidaten die instromen in leerjaar 4 is van toepassing dat SE-eindcijfer per vak dan is bepaald door de cijfers van periode 5 t/m 7, mits eindtermen dekkend;
- De resultaten van vakken met alléén een SE (schoolexamen) worden overgenomen. Dit betreft:
 - o Maatschappijleer gemeenschappelijk deel indien het eindcijfer minimaal een 6 is;
 - o Kunstvakken inclusief ckv;
 - o Profielwerkstuk (vrijstelling alleen als de titel en inhoud passend is bij de profielkeuze);
 - o Lichamelijke opvoeding 2 indien het eindcijfer minimaal een 6 is;
 - o Rekenen (r2f) indien het eindcijfer minimaal een 6 is;
 - o Praktijkgericht programma indien het eindcijfer minimaal een 6 is.

1.2. Kaderberoepsgerichte leerweg

Voor een examenkandidaat die is afgewezen voor de kaderberoepsgerichte leerweg en doubleert in leerjaar 4, waarbij het profiel niet is gewijzigd, is het onderstaand van toepassing:

- Alle behaalde resultaten (leerjaar 4) voor vakken met een centraal examen komen te vervallen;
- SE-eindcijfer per vak wordt dan bepaald door de cijfers van periode 5 t/m 7, mits eindtermen dekkend;
- Voor kandidaten die instromen in leerjaar 4 is van toepassing dat SE-eindcijfer per vak dan bepaald is door de cijfers van periode 5 t/m 7, mits eindtermen dekkend;
- Behaalde resultaten van afgeronde profieldelen in leerjaar 3 worden overgenomen;
- De resultaten van vakken met alléén een SE (schoolexamen) worden overgenomen. Dit betreft:
 - o Maatschappijleer gemeenschappelijk deel indien het eindcijfer minimaal een 6 is;
 - o Kunstvakken inclusief ckv;
 - o Beroepsgerichte keuzevakken;
 - o Rekenen (r2f) indien het eindcijfer minimaal een 6 is;

1.3. Basisberoepsgerichte leerweg

Voor een examenkandidaat die is afgewezen en doubleert in leerjaar 4 is het onderstaand van toepassing:

- Alle behaalde resultaten (leerjaar 4) voor vakken met een centraal examen komen te vervallen;
- SE-eindcijfer per vak wordt dan bepaald door de cijfers van periode 5 t/m 7, mits eindtermen dekkend;
- Voor kandidaten die instromen in leerjaar 4 is van toepassing dat SE-eindcijfer per vak dan bepaald door de cijfers van periode 5 t/m 7, mits eindtermen dekkend;
- Behaalde resultaten van afgeronde profieldelen in leerjaar 3 worden overgenomen;
- De resultaten van vakken met alléén een SE (schoolexamen) worden overgenomen.
Dit betreft:
 - o Maatschappijleer gemeenschappelijk deel indien het eindcijfer minimaal een 6 is;
 - o Kunstvakken inclusief ckv;
 - o Beroepsgerichte keuzevakken;
 - o Rekenen (r2f) indien het eindcijfer minimaal een 6 is;

Bijlage 2 Mogelijkheden examen

De leerling wil één of meerdere vakken op een hoger niveau volgen en afsluiten

De leerling kan één of meerdere vakken op een hoger niveau volgen en afsluiten. Als de leerling na het afronden van het eindexamen doorstroomt naar het hogere niveau, krijgt hij/zij vrijstelling voor de vakken die al op dat niveau zijn afgerond.

Wanneer vakken op een hoger niveau worden aangeboden, dient het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) conform het hoger niveau gevolgd te worden. Iedere leerling moet zijn voorzien van een PTA waarin zijn/haar weg naar het te maken centraal examen wordt behandeld, inclusief de schoolexamens.

De leerling wil gebruik maken van de terugvaloptie

Een leerling die in een vak eindexamen heeft afgelegd op een hoger niveau, kan alsnog eindexamen in dat vak afleggen op het niveau van de leerweg waarvoor de leerling is ingeschreven, ongeacht het behaalde resultaat. Deze mogelijkheid wordt niet als herkansing gezien.

Het PTA regelt per vak wat er gebeurt met het schoolexamencijfer als de leerling gebruik maakt van de terugvaloptie bij het examen in een vak op een hoger niveau. Het uitgangspunt is dat het schoolexamencijfer blijft staan.

Het cijfer van het schoolexamen kan in het kader van de terugvaloptie worden veranderd door de diverse onderdelen opnieuw te beoordelen volgens het PTA van het eigen niveau. Om het cijfer te mogen veranderen van het schoolexamen is toestemming nodig van de inspectie.

Stapelen van diploma's

VMBO leerlingen kunnen na het behalen van een diploma nog een hoger vmbo diploma behalen.

Dit betekent voor het Etty Hillesum Lyceum De Marke dat een leerling die een basisberoepsgericht diploma heeft behaald kan doorstromen naar de kaderberoepsgerichte leerweg.

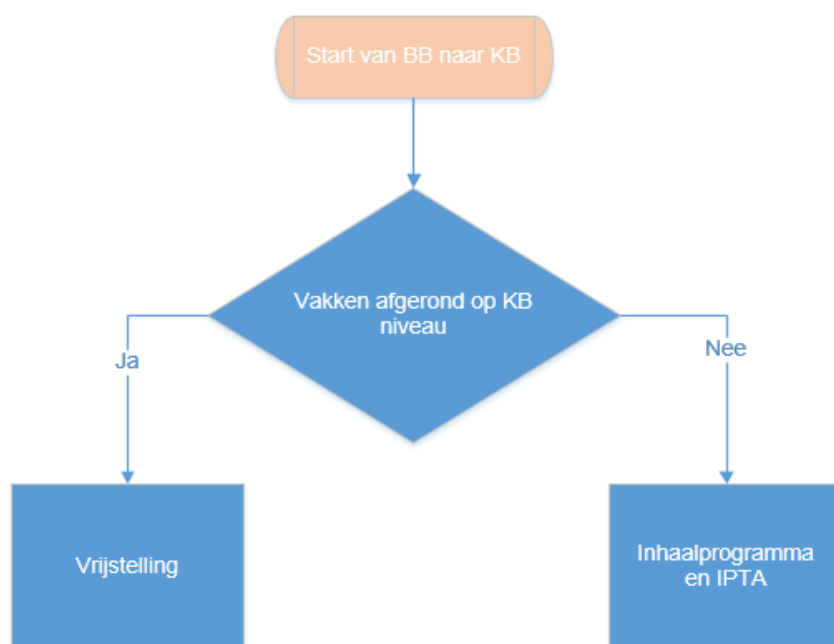
Het is aan de school om samen met de betrokken ouders en leerling te bepalen of de leerling gebaat is bij een verlengd vmbo of dat de overstap naar het mbo passender is.

De leerling die kiest voor een verlengd vmbo moet voldoen aan het volledige Programma van Toetsing en Afsluiting van de betreffende leerweg.

Na het behalen van een basisdiploma heeft de leerling vrijstelling voor het vak levensbeschouwing.

Het advies van de school is wel om de betrokken leerling in te schrijven voor een andere opleiding. Dit om te voorkomen dat bij afwijzing andere opleidingen wellicht geen plek meer hebben.

De leerling hoort pas definitief wanneer hij/ zij wordt toegelaten na de uitslag van de examens.

Opstromen naar het hogere niveau kan niet zomaar.

Voorwaarden zijn:

- Herprofilering kan alleen in het profiel waarvoor op basisniveau examen is gedaan;
- De leerling een positief advies vanuit de lesgevende docenten krijgt, op basis van resultaten, motivatie en een goede werkhouding.

Voorwaarden voor leerlingen in basis 4

- De leerling heeft in de periode na het eindexamen tot aan de zomervakantie het AVO aansluitprogramma kader gevolgd.
- De leerling heeft minimaal 2 beroepsgerichte keuzevakken op kaderniveau afgesloten.

Bijlage 4 Regelgeving over afronding cijfers

(Examenblad toelichting regelgeving over afronding cijfers)

Het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 regelt expliciet of, hoe en hoe ver examenresultaten voor de berekening van de uitslag moeten worden afgerond en regelt niet hoe het binnen het schoolexamen moet als er geen CE op het SE volgt.

Dat laatste heeft bij het SE geleid tot de praktijk van het tussentijds afronden.

De afronding van de vakken waarin alleen een schoolexamen wordt afgelegd komt als volgt tot stand: $\geq 0,45$ omhoog en $< 0,45$ omlaag (bijv. gemiddeld 5,45 wordt afgerond tot het eindcijfer 6 en 5,44 wordt afgerond tot het eindcijfer 5. Het gaat om tweetraps afronden.

De afronding van de overige vakken (met een CE) komt als volgt tot stand: $\geq 0,50$ omhoog en $< 0,50$ omlaag. Voorbeeld: 5,50 wordt een 6 en 5,49 wordt een 5.

Dat is een valide regeling (mits uiteraard door de school voor elke leerling toegepast en in het examenreglement vastgesteld). De school heeft de ruimte om het zo te regelen, maar wordt daartoe niet verplicht. Binnen het SE is tussentijds afronden niet voorgeschreven, maar wel toegestaan. Het is verstandig de afronding van de schoolexamencijfers vast te leggen in het Examenreglement (dus ook als er niet tussentijds wordt afgerond), al is het maar om een jaarlijkse discussie hierover te voorkomen.

Zodra cijfers voor het centraal examen in het geding zijn, stopt de keuzevrijheid van de school en is een en ander in regels vastgelegd:

- Het eindcijfer (dat op het grootste deel van de uitslagregels van toepassing is) is een geheel getal
- Het SE-cijfer van een vak zonder CE is eveneens een geheel getal. Dat gehele getal is dan meteen het eindcijfer
- Het SE-cijfer van een vak mét CE is een getal met één decimaal
- Het CE-cijfer van een vak is een getal met één decimaal (zelfs als er geen SE is. Dat kan alleen bij kunst algemeen havo en vwo – bij leerlingen die alleen 'de theorie' doen – en het beroepsgerichte profielvak. De scholen kunnen daar kiezen voor een schoolexamen, maar dit is niet voorgeschreven)

Als dus:

- *van een kandidaat een eindcijfer voor een vak moet worden bepaald*

Dan worden de delen gemiddeld en daarna op een geheel getal afgerond. Indien de uitkomst van de berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.

Voorbeeld: 5,3 SE en 5,6 CE. Gemiddeld 5,45. Het eerste getal na de komma is een 4 en derhalve moet er naar beneden worden afgerond.

- *van een kandidaat het combinatiecijfer moet worden bepaald*

Dat is het gemiddelde van een aantal gehele getallen. En het gemiddelde ook weer zonder tussentijds afronden een geheel getal. $6 + 6 + 7 = 19$.

$19 : 3 = 6.333$ en wordt 6.

- *van een kandidaat het CE-cijfer moet worden bepaald als het CE uit twee delen bestaat*

Elk deel heeft één decimaal; bijvoorbeeld CPE 5,4 en CSE 5,3. Het CE-cijfer moet een cijfer met één decimaal worden. Het gemiddelde van 5,4 en 5,3 is 5,35 wordt 5,4.

DE MARKE

CE-eis

De CE-eis werkt met CE-eindcijfers. Allemaal resultaten in één decimaal dus – want elk CE-cijfer is een cijfer in één decimaal. Die resultaten worden gemiddeld. En dat gemiddelde moet voldoende zijn. Voldoende wil zeggen: 5,5 of hoger.

VOORBEELD

Een lijst 5,5; 5,5; 5,5; 5,5; 5,5; 5,5; 5,4 geeft gemiddeld 5,48333. **NIET** tussentijds afronden, want nergens is geregeld dat dat mag. 5,48333 is lager dan 5,5.

In een tabel zou dat er dan als volgt uit zien:

Aantal bij uitslag betrokken CE-cijfers	minimaal aantal punten
4	22,0
5	27,5
6	33,0
7	38,5
8	44,0

Bijlage 5 Flexibele en digitale centrale examens BB en KB

Afnamemoment

- Het afnamemoment wordt door de school bepaald.
- Er is een afnameperiode die bekend wordt gemaakt in het examenrooster van het betreffende examenjaar.
- Het definitieve rooster voor de afnames wordt schriftelijk aan de kandidaten meegedeeld.

Afname

- De opgaven van de flexibele digitale examens zijn na afloop niet ter beschikking van de kandidaat;
- Bij het verlaten van de examenzaal mogen er geen examendocumenten (bv. kladpapier) worden meegenomen.

Mislukte afname

Indien een afname ongeldig verklaard moet worden, bv. vanwege technische problemen, dan gebeurt dit in overleg met de inspectie.

Pas nadat de inspectie een examen ongeldig heeft verklaard, krijgt de school toestemming om voor de betreffende kandidaten een nieuwe afnameplanning te maken.

Inhalen

Indien de kandidaat bij een zitting met wettige reden afwezig was, bepaalt de directeur op welk moment de zitting wordt ingehaald.

Herkansing

- Nadat de definitieve CE-cijfers bekend zijn kan de kandidaat ervoor kiezen om zijn recht op herkansing uit te oefenen.
- Bij het aanbieden van de afnametijdstippen voor de herkansingen moet de school hiermee rekening houden.

Correctie

Bij de flexibele digitale examens BB en KB is er sprake van 1e en 2e correctie.

Bijlage 6 Praktische uitwerking herkansingsregeling

Welke toetsen mag je herkansen?

Toetsen die onderdeel zijn van het schoolexamen en in het PTA (Programma van Toetsing en Afsluiting) staan aangegeven als herkansbaar.

Wanneer is de herkansing of zijn de herkansingen?

De data van de herkansingen worden aan het begin van het cursusjaar bekend gemaakt en zijn opgenomen in de jaarplanning.

De jaarplanning staat op de website van De Marke.

Afsluiting periode

Als een periode is afgesloten volgt er een herkansingsmoment.

Na dit herkansingsmoment is het niet meer mogelijk om toetsen van deze periode te herkansen.

Hoe maak je kenbaar dat je wil deelnemen aan een herkansing?

Er is na elke periode een mogelijkheid om je in te schrijven voor een herkansing.

De inschrijving gaat via Somtoday.

Er is een termijn van inschrijven die kenbaar wordt gemaakt via een mail aan de leerling en de wettelijk vertegenwoordiger(s).

Bij het te laat indienen vervalt het herkansingsrecht voor de betreffende periode.

Voor welke herkansing kun je inschrijven?

Je mag je alleen inschrijven voor de herkansing van een vak als alle toetsen van het PTA (Programma van Toetsing en Afsluiting) in de betreffende periode zijn gemaakt.

Ongeoorloofd afwezig

Ben je tijdens de herkansing ongeoorloofd afwezig dan vervalt het herkansingsrecht voor de betreffende periode.

In principe is het voor de leerling niet toegestaan om generatieve AI te gebruiken bij het maken van schoolopdrachten.

Voor het wel of geen gebruik maken van AI kan de vakdocent verwijzen naar bovenstaande AI-waaier.

Indien de vakdocent geen mededeling doet over de mate waarin AI gebruikt mag worden, geldt "niveau rood" van de AI-waaier.

Het maken van een schoolopdracht waarbij de leerling op niet toegestane wijze AI gebruikt, wordt gezien als het plegen van fraude.

Bijlage 8 Gang van zaken tijdens zittingen van school- en centrale examens

1. Kostbaarheden worden zo veel mogelijk thuisgelaten tijdens de toetsweek. Tas, jas en pet liggen in de kluis. Mobiele telefoons, smartwatches, andere digitale informatiedragers en horloges worden opgeborgen in de kluis. Ze mogen niet aanwezig zijn in de toets ruimte.
2. Bij elke toets is een eendelig verklarend papieren woordenboek Nederlands te gebruiken, tenzij is aangegeven dat de toets zonder woordenboek gemaakt moet worden.
Leerlingen die korter dan 6 jaar in Nederland zijn, mogen altijd een eendelig verklarend papieren woordenboek Nederlands gebruiken.
In plaats van het eendelig verklarend papieren woordenboek Nederlands mag ook gebruikgemaakt worden van een woordenboek van Nederlands naar de thuistaal van de kandidaat en/of een woordenboek vanuit de thuistaal van de kandidaat naar het Nederlands.
3. De leerling zorgt zelf voor de hulpmiddelen die nodig zijn. Hulpmiddelen mogen tijdens de toets niet aan elkaar worden uitgeleend.
4. De leerling volgt direct en zonder discussie de aanwijzingen van de surveillanten op.
5. Tijdens de toets is er op geen enkele manier contact met medeleerlingen (noch verbaal, noch non-verbaal). Er mag geen informatie, die de uitslag kan beïnvloeden, meegenomen worden naar de toets ruimte.
6. De toets wordt gemaakt op door de school verstrekt papier. Als kladpapier nodig is, wordt dat door de school verstrekt.
7. De leerling schrijft duidelijk, met zwarte of blauwe pen en niet met potlood. Er mag geen correctievlloeistof gebruikt worden.
8. Als de leerling eerder klaar is blijf hij/zij rustig zitten. Het werk (schoolexamen) wordt op de hoek van de tafel gelegd en de opgaven daar bovenop. Er mag niets anders op tafel liggen, dus ook geen werk van een ander vak.
De leerling blijft op de plaats totdat de surveillant het werk van alle leerlingen heeft opgehaald. Leerlingen mogen pas weg als de surveillant toestemming geeft.

Bij papieren centrale examens maakt de leerling kenbaar door zijn/haar vinger op te steken dat hij/zij klaar is. Eén van de surveillanten controleert of alle opgaven zijn gemaakt en neemt het gemaakte werk in.

Na deze controle verlaat de leerling het examenlokaal/examenzaal. Het laatste kwartier mag de leerling niet meer vertrekken.

Indien de afname van een examen is afgesloten worden alle papieren (dit kan zijn uitwerkpapier, kladpapier) verzameld en meegenomen naar het examenbureau.

Doe deze in een dubbel uitwerkpapier en geef daarop aan: datum examen, vak en nummer van het examenlokaal/de examenzaal.

Het betreft de papieren die zijn blijven liggen op de met groen aangegeven tafels.

Bij digitale centrale examens maakt de leerling kenbaar door zijn/haar vinger op te steken dat hij/zij klaar is. Eén van de surveillanten geeft dan aan dat de kandidaat onderstaande procedure moet volgen:

- **Controleren:** Laat de kandidaat via het overzichtsscherm controleren of alle vragen zijn beantwoord.
- **Inleveren:** Klik in de menubalk van het Facet-examen op de knop **Inleveren**.

- **Bevestigen:** Er verschijnt een pop-upvenster ter bevestiging. Klik hier nogmaals op **Inleveren** om het examen definitief af te sluiten en te verzenden.

Een leerling mag bij een digitaal examen met een tijdsduur van 60 minuten niet eerder het examenlokaal/de examenzaal verlaten.

Bij een digitaal examen van 90 of 120 minuten mag de leerling na inleveren van het gemaakte werk het examenlokaal/de examenzaal verlaten. Dit is niet toegestaan als de leerling dit aangeeft voordat er 60 minuten van de tijd is verstreken en het is ook niet toegestaan in het laatste kwartier.

Indien de afname van een examen is afgesloten worden alle papieren (dit kan zijn uitwerkpapier, kladpapier) verzameld en meegenomen naar het examenbureau.

Doe deze in een dubbel uitwerkpapier en geef daarop aan: datum examen, vak en nummer van het examenlokaal/de examenzaal.

Het betreft de papieren die zijn blijven liggen op de met groen aangegeven tafels.

9. De leerling is alleen met een geldige reden afwezig als hij/zij vooraf door ouders/verzorgers telefonisch bij de administratie is afgemeld. De afmelding gebeurt iedere dag waarop een toets wordt afgenomen opnieuw. Gemiste toetsen moeten worden ingehaald.
10. Bij schoolexamens is er tenminste één surveillant in het examenlokaal aanwezig.
11. Bij papieren centrale examens zijn er ten minste twee surveillanten in het examenlokaal/examenzaal aanwezig. Het aantal surveillanten in het examenlokaal/examenzaal is afhankelijk van het aantal leerlingen in het betreffende examenlokaal/examenzaal.
12. Bij digitale centrale examens zijn er twee surveillanten in het examenlokaal aanwezig.
13. Bij de afname van het Centraal Praktisch Examen (CPE) zijn er twee surveillanten in het examenlokaal aanwezig.
14. Bij de afname van het Centraal Schriftelijk Praktisch Examen (CSPE) zijn er twee surveillanten in het examenlokaal aanwezig.

Algemene opmerking

Bij de inrichting van het examenlokaal/de examenzaal moet er een tafel beschikbaar zijn waarop een voorraad uitwerkpapier (lijntjes of ruitjes) en kladpapier kan worden neergelegd. Zie onderstaande afbeelding.

